

ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา
ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท

ของ

มโน พิสุทธิรักษานนท์

11 พ.ค. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

135037

178526

พัฒนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา
ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

บทคัดย่อ
ของ
มโน พิสุทธิวิรัตนานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตร
ปริญญาดการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จำแนกตามตัวแปรตัว วุฒิทางการศึกษา และอายุราชการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นครูสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาจากจังหวัดสงขลา จำนวน 102 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า จำนวน 50 ข้อ เพื่อใช้วัดทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา และแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 16 ข้อ เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การคำนวณ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t -test

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
2. ครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิปริญญา กับครูสอนศิลปศึกษาที่ไม่มีวุฒิปริญญา หรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ไม่แตกต่างกัน
3. ครูสอนศิลปศึกษาอายุราชการ 1 - 10 ปี กับครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการเกินกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ไม่แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของครูสอนศิลปศึกษาที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในทุกด้าน

THE ATTITUDE OF ART TEACHERS UNDER THE CHANGWAT SONGKHLA ELEMENTARY
EDUCATION OFFICE TOWARD ART TEACHING BEHAVIOR ACCORDING
TO THE ELEMENTARY ART CURRICULUM B.E. 2521

AN ABSTRACT

BY

MANO PISUTHRATANANON

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1989

The Purpose of this research was to study and compare the attitude of art teachers under Chaugwat Songkhla Elementary Education Office about art teaching behavior stated in the elementary art curriculum B.E. 2521. The independent variables were educational qualification and length of service. Subjects were 102 elementary art teachers from the province of songkhla by means of purposive sampling. The data gathering instrument was a set of questionnaire which consisted of 50 items of rating scaled questions referred to the attitude of art teachers about art teaching behavior, and 16 items of open ended questions concerning problems and difficulties in art teaching according to the elementary art curriculum B.E. 2521.

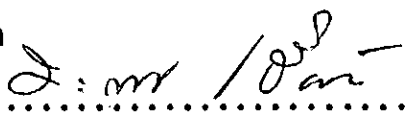
The data analysis involved calculation of means and standard deviations and testing the difference between means by t-test.

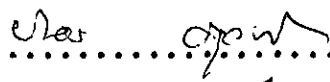
The research findings were :

1. The attitude of art teachers under Changwat Songkhla was positively relevant to art teaching behavior stated in elementary art curriculum B.E. 2521.
2. The attitude among art teachers with different educational background was not differed.
3. The attitude among art teachers with different length of service was not differed.
4. The art teachers' opinions concerning to problems and difficulties in art teaching were evidenced in every facets.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอนได้พิจารณาปฏิญานี้พนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

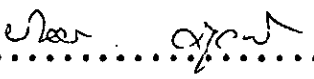
กรรมการที่ปรึกษา

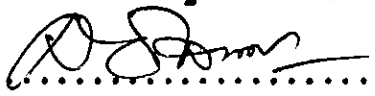
..... ประธาน
(ผศ. กร. มະสิณธร เอื้ออานันท์)

..... กรรมการ
(รศ. บังอร ภาวภิรมย์ขวัญ)

กรรมการสอน

..... ประธาน
(ผศ. กร. มະสิณธร เอื้ออานันท์)

..... กรรมการ
(รศ. บังอร ภาวภิรมย์ขวัญ)

..... กรรมการ
(ผศ. วินัย โสมคี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานี้พนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่... ๑๐... เดือน... มีนาคม... พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.มะลิฉัตร เอื้ออาพันธ์ ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์บังอร ภาณุภิรมย์ช่วย
กรรมการที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความที่
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กาญจนา หาดิทะพันธ์ ขอขอบคุณอาจารย์พรศักดิ์ หรหมแก้ว อาจารย์วันวิศา ทองงาม
ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์
ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อารี สุทธิพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนั่น สิริวิวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย โสมศักดิ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำ
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์นรา บุรณัฐ อาจารย์ประสงค์ ศิริพิทุไชยวรรณ ที่ได้
ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ อาจารย์ประสิทธิ์ บัวงาม ที่ให้ความอนุเคราะห์เครื่องพิมพ์ดีด คุณวิมลรัตน์
พลศิลป์ ที่ให้ความสะดวก เป็นกำลังใจและช่วยพิมพ์บางส่วน ขอขอบคุณ คุณครู อาจารย์
ผู้มอบแบบสอบถามทุกท่านที่มอบจากส่วนงานในหน้าที่ได้ทั้งหมดมีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ลงด้วยดี

มนิ พิสุทธิรักษานนท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	5
	ความสำคัญของการศึกษาวิจัย	5
	สมมติฐานของการศึกษาวิจัย	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ทัศนคติ	8
	ครูสอนศิลปศึกษา	11
	พฤติกรรมการสอนระดับประถมศึกษา	13
	พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา	14
	วิธีสอนระดับประถมศึกษาตามแนวทางหลักสูตรใหม่	21
3	วิธีการศึกษาวิจัย	25
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
	วิธีสร้างเครื่องมือ	31
	ลักษณะของเครื่องมือ	33
	เกณฑ์การให้คะแนน	34
	การหาคุณภาพเครื่องมือ	34
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	35

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรที่เป็นโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน	26
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน	27
3	จำนวนและรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	28
4	คาสติพื้นฐานจากทัศนคติของครูสอนศิลปะศึกษา ต่อพฤติกรรมการสอน ศิลปะศึกษา	40
5	เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปะศึกษา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปะศึกษา จำแนกตามตัวแปร วุฒิ	41
6	เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปะศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปะศึกษา ตามตัวแปรอายุราชการ	43
7	ปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปะศึกษาของครูสอนศิลปะศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา	44

ภูมิหลัง

สืบเนื่องจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ว่าราชอาณาจักร ทั้งแก่การศึกษา 2521 เป็นที่มา อันเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลได้ประกาศใช้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) (ประยูร ศรีประสาธน์ และนิรมล กิตติวิบูลย์. 2525 : 219 - 226) ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางกระบวนการเรียนการสอนที่จะก่อให้เกิดสัมพันธสอดคล้องกับจุดหมายของ หลักสูตรใหม่ ซึ่งมุ่งให้ครูสอนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนจากการสอนหนึ่งเดียวเป็นการสอนคน หนึ่งเพราะครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเกิดพฤติกรรมใหม่ของนักเรียน และครูเป็นผู้ที่ ใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรง นักเรียนจะสามารถแสดงพฤติกรรมตรงตามจุดหมายของหลักสูตรได้ก็ เพียงใดขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครูมากที่สุด (สุทัศน์ แกงทอง. 2528 : 2 - 3)

ปัญหาประการหนึ่งเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา มาเป็นหลักสูตรใหม่นั้น เป็นการกระทำโดยฉับพลันในลักษณะของการปฏิรูปทางการศึกษา จึงเป็นการยากในการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของครู ที่ต้องอาศัยเวลาดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอน (ประชุม รองประเสริฐ. 2526 : 13) ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ไม่ สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ได้รับความสนใจและท้าทายให้มีการพิจารณาค้นสาเหตุ และองค์ประกอบของ ปัญหาประการหนึ่งที่ถูกเพ่งเล็งและกล่าวขานกันมาก คือพฤติกรรมการสอนของครูที่ไม่เปลี่ยนแปลง ในสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ ซึ่งทำให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ โดยไม่แตกทางไปจากหลักสูตรเก่า (สำนักงานการประถมศึกษา. 2526 : 58) เกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา ด้านปฏิบัติการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ผลการวิจัย ชิ้นหนึ่งสรุปได้ว่า การนำเอาหลักสูตรใหม่ไปใช้ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร เนื่องจากครูส่วนใหญ่ ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามแนวทางและความคาดหวังของหลักสูตร แต่ยังคง

ใช้วิธีสอนแบบเดิม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2526 : 142) พฤติกรรมด้านการสอนของครูประถมศึกษาในสภาพปัจจุบัน (2527) นั้น จากผลการวิจัยของ ไทบูลย์ แจ่มพงษ์ (2528 : 231) พบว่า ยังไม่สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรใหม่ คือ ครูประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ ยังคงมีพฤติกรรมการสอนแบบยึกยัก เป็นศูนย์กลาง

ปัญหาการเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษา เริ่มตั้งแต่ครูผู้สอนแต่ละคนมักจะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นและสอนทุกวิชาในชั้นที่ตนเป็นครูประจำชั้น วิชาที่ครูมีความถนัดหรือมีความชำนาญพิเศษจะได้รับการเน้นย้ำเป็นวิชาหลัก วิชาที่ครูไม่มีความถนัดหรือไม่มีความรู้ความเข้าใจนักก็จะได้รับการปล่อยปละละเลย และศิลปศึกษาก็ก็นับเป็นวิชาหนึ่งที่จะถูกละเลยมองข้ามจากครูผู้สอนแทบทุกระดับชั้น ทั้งนี้เพราะปัญหาโดยทั่ว ๆ ไป ส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่มีพื้นฐานจากการศึกษาศิลปะโดยตรง ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะและประสบการณ์ทางศิลปะ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 1) จากสภาพที่เป็นจริงซึ่งปรากฏว่าครูประจำชั้นประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เฉพาะทางศิลปะ แท้ก็ท่องสอนศิลปศึกษา เพราะโรงเรียนกำหนดให้ครูสอนทุกวิชาในชั้นที่ครูสอนประจำชั้น (นิรมล ทิระสาร สวัสดิคุณทร. 2525 : 86) ความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับความสำคัญต่อปัญหาและอุปสรรคของการปรับแผนการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาในเขต 7 พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนมาก (วิชัย ประสิทธิ์วิเชียร. 2525 : 106)

เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาของครูนั้น ส่วนมากพบว่า สอนกันตามความเคยชิน หรือสอนกันตามปรัชญาการศึกษาของตนเอง มีประสบการณ์อย่างไร คิดอย่างไร เห็นว่าอย่างไร ก็สอนและถ่ายทอดไปตามที่ตนมีประสบการณ์ตามความเห็นของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงไม่สนใจศึกษารายละเอียดในแนวทางการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 1) เป็นที่น่าเสียดายที่ครูสมัยเก่าจะหาวิธีง่าย ๆ ในการสอนศิลปะ เช่นการให้นักเรียนวาดหรือทำตามตัวอย่างที่เป็นแบบตายตัว วิธีการแบบนี้เป็นวิธีสอนศิลปะให้ต่ำลง เด็กไม่ได้แสดงออกทางด้านการสร้างสรรค์ และเป็นตัวของตัวเอง หลักการสอนแบบนี้ไม่เหมาะสำหรับการสอนเด็กเล็ก ๆ ในระดับประถมศึกษาซึ่งมีวัยและพื้นฐานความสามารถแตกต่างกัน (ชวลิต กามแก้ว และสุภาวดี เหมทานนท์. 2525 : 18 - 19) การสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา แม้ว่า

ครูจะเปลี่ยนแปลงวิธีสอนไปบ้างตามลักษณะของหลักสูตรใหม่ แต่ในบางครั้งครูก็ยังใช้วิธีสอนเช่นเดียวกับครูเมื่อ 66 ปีก่อน หรือ 36 ปีที่แล้ว (นิรมล ทิรณสาร สวัสดิ์กบุตร. 2525 : 44)

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ มีความเจริญรุ่งเรือง และเป็นหัวจักรอย่างกว้างขวาง จังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย และเป็นจังหวัดที่อยู่ในช่วงของการพัฒนาแทบทุกด้าน จังหวัดสงขลาประกอบด้วยพื้นที่ 10 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ มีสุขาภิบาล 14 แห่ง เทศบาล 3 แห่ง สถิติประชากรเมื่อสิ้นปี 2524 มีจำนวนทั้งสิ้น 268,156 คน ประชากรที่อยู่ในวัยประถมศึกษาร้อยละ 87.8 (สถาบันทัศนศึกษา. 2529 : 3583 - 3584) มีโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา 493 โรง มีจำนวนครู 6,060 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. 2531) โรงเรียนราษฎรที่เปิดสอนถึงระดับประถมศึกษา 38 โรง มีครู 639 คน (แผนกศึกษาธิการจังหวัดสงขลา. 2531) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล 11 โรง จำนวน 561 คน (เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลตำบลสะเตกา เทศบาลเมืองหาดใหญ่. 2531) รวมจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสงขลาทั้งหมด 534 โรง มีจำนวนครูทั้งสิ้น 7,260 คน

พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา จากการให้สัมภาษณ์ของประกอบ อารยคุปต์ หัวหน้าศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา ผู้ให้สัมภาษณ์เคยวิจัยที่บ้านพักครูกลุ่มปริก อำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2530 สรุปได้ว่า ครูศิลปศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปไม่มากนัก เมื่อมีการใช้หลักสูตรใหม่ (หลักสูตรประถมศึกษา. 2521) เพราะครูสอนศิลปศึกษาก็คือครูประจำชั้นซึ่งต้องสอนทุกวิชาตามหลักสูตร ครูศิลปศึกษามีทั้งครูที่มีวิชาและไม่มีวิชาทางศิลปะหรือศิลปศึกษา ครูศิลปศึกษามีลักษณะเช่นเดียวกับครูทั่วไป คือมีพฤติกรรมการสอนขึ้นอยู่กับความสนใจของครู ครูศิลปศึกษาสนใจหลักสูตรและการสอน ไ้แก่ ครูที่มีวิชาทางศิลปะกับครูที่ไม่มีวิชาทางศิลปะแต่รักศิลปะซึ่งมีน้อยมาก ส่วนครูที่ไม่มีวิชาทางศิลปะเกือบทั้งหมดไม่ให้ความสนใจวิชาศิลปศึกษามากนัก สองกลุ่มนี้จึงมีพฤติกรรมการสอนศิลปะต่างกัน พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา (อาจรวมไปถึงพฤติกรรมการสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย) ที่มีลักษณะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดคืออย่างหนึ่งคือ ครูศิลปศึกษาที่มีอายุราชการน้อยบางคนไม่เคยสอนตามหลักสูตรเก่า (หลักสูตรประถมศึกษา. 2503) จะมีความตั้งใจในการสอนและพฤติกรรมการสอน

จะยึดแผนการสอนมากกว่าครูคือศึกษาที่มีอายุราชการมาก ซึ่งไม่ค่อยให้ความสนใจต่อหลักสูตรและวิชาศิลปะ พฤติกรรมการสอนคือการศึกษาของครูคือศึกษาจึงขาดการวางแผนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ สว่าง อินทราช ศึกษาธิการพิเศษประจำสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผู้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยที่สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2530 สรุปความได้ว่า พฤติกรรมการสอนคือศึกษาเฉพาะในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา นั้น แม้จะเปลี่ยนแปลงไปตามหลักสูตรใหม่ แต่เป็นกลุ่มน้อย ครูคือศึกษาก็ยังมีพฤติกรรมการสอนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะครูที่มีอายุราชการน้อยและครูที่มีอายุราชการมาก ประมาณกลุ่มอายุราชการน้อย มีอายุราชการระหว่าง 1 - 10 ปี และกลุ่มอายุราชการมาก มีอายุราชการ 10 ปีขึ้นไป ส่วนครูที่มีวิชาทางศิลปะหรือคือศึกษา กับครูที่ไม่มีวิชาทางศิลปะหรือคือศึกษานั้น (ครูคือศึกษาที่มีวิชาทางศิลปะมีจำนวนน้อย) เท่าที่สังเกตพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกัน และทั้งสองกลุ่มก็มีพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่พอสมควร

จากการให้สัมภาษณ์ของ สายันท์ ขวัญจันทร์ ศึกษาธิการพิเศษประจำสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผู้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยที่สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2530 สรุปได้ความในทำนองเดียวกันคือ พฤติกรรมการสอนคือศึกษาของครูคือศึกษาที่มีวิชาทางศิลปะและไม่มีวิชาทางศิลปะนั้นแตกต่างกัน ครูคือศึกษาส่วนใหญ่คือครูประจำชั้น ความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการสอนคือศึกษา (วิชาอื่น ๆ ด้วย) ขึ้นอยู่กับอายุราชการด้วย คือ ครูที่มีอายุราชการมาก ขาดความกระตือรือร้น ครูที่มีอายุราชการน้อย มีความกระตือรือร้นมากกว่า มีการเตรียมการสอน เตรียมวัสดุอุปกรณ์

ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยใคร่จะศึกษาทัศนคติของครูประถมศึกษาซึ่งสอนวิชาคือศึกษาในจังหวัดสงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนคือศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาหรืออุปสรรคด้านการสอนของครูคือศึกษาในจังหวัดสงขลา เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าจังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่ครูคือศึกษาจะมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนคือศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยเฉพาะปัญหาด้านพฤติกรรมการสอนคือศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ด้วย และจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษาธิการพิเศษในจังหวัดสงขลา พบว่า

ความกระตือรือร้นในการสอนศิลปศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้นจะสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาเป็นสำคัญ

ปัญหาของการวิจัยนี้คือ การที่ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด สงขลา มีปัญหาในด้านการพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นต้นว่า ขาดความกระตือรือร้น ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศิลปศึกษานั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวหรือไม่เพียงใด การศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะหาว่าทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวนั้นด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติเชิงลบหรือเชิงบวกของครูศิลปศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครูศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครูศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยจำแนกตาม อายุราชการ
4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของครูศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

1. ผลของการศึกษาวิจัยจะช่วยให้ศึกษานิเทศก์ทุกระดับความสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการให้การนิเทศหรือการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสอน การเรียนวิชาศิลปศึกษาแก่ครูสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา

2. ผลของการศึกษาวิจัยจะช่วยให้อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง เพื่อการแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ปรับปรุงการ เว้นการ สอนศิลปศึกษา ระดับประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา

3. ผลของการศึกษาวิจัยมีส่วนช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรและยูที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็น ส่วนประกอบในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาให้มีลักษณะเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นยิ่งขึ้น

สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

1. ครูศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ทั้งที่มีวุฒิทางศิลปะหรือ ศิลปศึกษา และที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา สอดคล้อง กับจุดหมายของการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

2. ครูศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีวุฒิทางศิลปะหรือ ศิลปศึกษา กับที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แตกต่างกัน

3. ครูศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีอายุราชการไม่เกิน 1 - 10 ปี กับที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตาม หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทัศนคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลัง จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) คือ สนใจ พอใจ นิยมชมชอบ สนิบสนุน และปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

1.2 ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) คือ เบื่อหน่าย ไม่พอใจ ไม่สนใจ ซัดแย้ง หรือไม่ร่วมมือหรือไม่ปฏิบัติตาม

2. อายุราชการ หมายถึง ระยะเวลาที่บุคคลได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการ และไต่ปฏิบัติราชการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในที่นี้หมายถึงอายุราชการของการเป็นครู ซึ่งจำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ อายุราชการ 1 - 10 ปี และอายุราชการเกินกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. พฤติกรรมการสอน หมายถึง บทบาท วิธีสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนศิษย์ของครูสอนพิเศษ ซึ่งก็คือนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พฤติกรรมการสอนจำแนกได้ดังนี้

3.1 การเตรียมการสอน

3.2 วิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน

3.3 การควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน

3.4 การวัดผลและการประเมินผล

4. ศิษย์ หมายถึง รายวิชาที่กรณวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้เพิ่มขึ้น เป็นรายวิชาหนึ่งในกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

5. ครูสอนพิเศษ หมายถึง ครู อาจารย์ ที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู ซึ่งก็คือนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา และได้รับมอบหมายให้สอนวิชาที่สอนระดับประถมศึกษา

6. วุฒิ หมายถึง ความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ ในที่นี้หมายถึงวุฒิทางการศึกษา ของครูสอนพิเศษ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

6.1 วุฒิต่อหรือหรือศิษย์ ได้แก่ วุฒ. วท. วท. วอ. ปป.ช. ปม. อนุปริญญา คม. คม. คม. หรือวุฒื่น ๆ เช่น ป.กศ.สูง กศ.บ. กศ.ม. หรือวุฒิต่างประเทศ ที่ระบุนาวิชาที่ศนศิป คือ ศิลปะ ศิสิกศึกษา จิตกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ปั้นแกะสลัก วาดเขียน

6.2 วุฒื่น ๆ ที่ไม่ใช่วุฒิต่อหรือหรือ ศนศิปหรือศิสิกศึกษา ตามที่ระบุไว้ในข้อ 6.1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีและแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นของไทยและของต่างประเทศ โดยจะนำเสนอในลักษณะที่ยกเนื้อหาเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่ทัศนคติ หรือเจตคติ ครูสอนศิลปศึกษา พฤติกรรมการสอน พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ การเตรียมการสอน วิธีสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การวัดผลและการประเมินผล วิธีสอนระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่ และวิธีสอนศิลปศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่ โดยแต่ละหัวข้อเหล่านี้ขอใจแน่วแน่ ทฤษฎีหลักการ อย่างไรก็ตามจะได้นำมากล่าวแทรกเสริมเอาไว้ในตอนท้ายของแต่ละหัวข้อนี้ ๆ

ทัศนคติ

นักจิตวิทยาได้ให้คำอธิบายไว้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ระบบความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มทางการแสดงพฤติกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทั้งในแง่ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล วัตถุสิ่งของ ปรากฏการณ์ทางสังคม ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ (เชนกกูล กรีนสง. 2529 : 22) ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากที่คนเราได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น เรื่องนี้มาแล้ว ซึ่งมีทั้งในลักษณะนิมิต (Positive) คือ สนใจ พอใจ หรือ นิยมชมชอบ สนับสนุนและปฏิบัติตามความเต็มใจ (ทัศนคติเชิงบวก) และในลักษณะนิเสธ (Negative) คือ เบื่อหน่าย ไม่พอใจ ไม่สนใจ ชักเยาะ ไม่ร่วมมือหรือปฏิบัติตาม (ทัศนคติเชิงลบ) และถ้าจะแบ่งให้ละเอียดออกไปอีก ก็ยังมีทัศนคติอีกแบบหนึ่ง คือ ทัศนคติเป็นกลาง (อุคม หนูทอง. 2518 : 7 - 8)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประกอบของทัศนคตินั้น ชีระพร อรชร (2528 : 134) ได้กล่าวไว้ ในเรื่องการวัดทัศนคติ ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม โดยอ้างแนวคิดของ

เกรทซ์ ครัทช์ และบาลละเช (Kretch, Crutch and Ballachey) และทริแอนด์ส (Triandis) เกี่ยวกับการจำแนกองค์ประกอบของทัศนคติว่ามี 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านปัญญา (Cognitive Component) ประกอบด้วย ความเชื่อ ความรู้ ความคิด

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบ หรือท่าทีที่ดีหรือไม่ดี

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ แนวโน้มหรือความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่หมายของทัศนคติ (Attitude Object)

เชนกลูส กรีนสแต (2529 : 22) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางความคิด ได้แก่ ความรู้ ความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม ที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทัศนคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ตามจะเกิดจากความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของสิ่งนั้น ประกอบกับการประเมินค่า โดยอาศัยพื้นฐานทางความเชื่อและค่านิยมที่บุคคลยึดถือเป็นสำคัญ

2. องค์ประกอบทางความรู้สึก ได้แก่ ความสนใจ ความชอบหรือความชัง ความพอใจหรือไม่พอใจ โดยทั่วไปแล้วองค์ประกอบทางความรู้สึกจะสอดคล้องกับองค์ประกอบทางความคิด นั่นคือ การที่บุคคลรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีคุณค่าเป็นที่พึงประสงค์ จะทำให้เขาเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น พอใจจะเข้าใกล้หรือเฝ้ามองสิ่งนั้น แต่หากบุคคลรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความทำหยาบเขากล่าวจะเกิดความรู้สึกรังเกียจ การเข้าใกล้หรือต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นย่อมจะทำให้เกิดความไม่พอใจ

3. องค์ประกอบทางแนวโน้มของพฤติกรรม ได้แก่ ความพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเขาย่อมมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากบุคคลมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เขาย่อมจะแสดงพฤติกรรมในทางที่ตรงกันข้าม

ทั้งหมดที่กล่าวมาสอดคล้องสัมพันธ์กับข้อความที่กล่าวถึงทัศนคติในงานวิจัยเรื่องทัศนคติของครู โรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการทดสอบปลายปีของ ศิริศักดิ์ ศิรินันท์ศักดิ์ (2518 : 18) ที่กล่าวว่า ทัศนคติเป็นสภาพความพร้อมของประสาทและจิตใจ มีผลและอิทธิพลโดยตรงต่อการตอบสนอง

ของเอกัตถบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นตาม
แนวคิดของ ออลพอร์ท (Allport) ที่เสนอไว้สรุปได้ว่า ทักษะคือเป็นแรงจูงใจที่สามารถกำหนดทิศทาง
ของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้ นั่นคือ ทักษะคือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้บุคคล
ประสบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการปฏิบัติหน้าที่การงานในอาชีพของตนด้วย

พิทยา สุวรรณะขุ (2520 : 602) ได้กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกับ
พฤติกรรม โดยอ้างถึงคำกล่าวของ Book และ Sellitz (1964) ความว่า "ทักษะเป็นส่วนหนึ่ง
ในบรรดาส่วนต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลในอันที่จะกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมทั้งความเชื่อและ
ความรู้สึกต่อสิ่งนั้น" สอดคล้องกับ ชีระพร จุวรรณไพ (2528 : 145) กล่าวไว้ในเรื่อง การวัด
ทักษะว่า ความสำคัญของทักษะที่ต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ
เจตนาเชิงพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเอง นั่นคือพฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยทักษะที่ต่อ
พฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและยังได้กล่าวถึงทฤษฎีของ โรคิช (Rokeach) ที่ว่า
การนำเอาทัศนคติมาทำนายพฤติกรรม จำต้องพิจารณาทัศนคติต่อสถานการณ์

ในเรื่องของทัศนคติต่อการเรียนการสอนศิลปศึกษา ซึ่งหมายถึงทัศนคติของครูศิลปศึกษา
ต่อสถานการณ์การเรียนการสอนศิลปศึกษา และทัศนคติดังกล่าวนี้มีองค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่ส่ง
ผลต่อการตอบสนองหรือการแสดงพฤติกรรมด้านการสอนของครูสอนศิลปะ การที่ครูสอนศิลปะจะมี
ความกระตือรือร้นในการสอนศิลปศึกษา เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรวิชาศิลปศึกษา
ได้สำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จนั้น ส่วนสำคัญขึ้นอยู่กับทัศนคติของครูสอนศิลปะนั่นเอง จากการให้
สัมภาษณ์ของ ประยอม อารยคุปต์ หัวหน้าศึกษานิเทศก์ ประจำสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ
สะเทาะ จังหวัดสงขลา ซึ่งให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ตนทำเกี่ยวกับครู กลุ่มปริก อำเภอสะเทาะ จังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2530 สรุปได้โดยลักษณะที่สอดคล้องกันว่า ครูศิลปศึกษาร่วมกับประถมศึกษา
ที่มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันนั้น ส่วนสำคัญขึ้นอยู่กับความสนใจ หรือมีความชอบไม่ชอบในวิชา
ศิลปศึกษา นั้นแสดงว่าพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษาขึ้นอยู่กับทัศนคติที่ครูมีต่อการเรียน
การสอนศิลปศึกษากลับแล้วนั่นเอง

ครูสอนศิลปศึกษา

ความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า ครู หรือผู้สอน กิ่งฟ้า ชื่นชูวงษ์ (2527 : 1 - 2) กล่าวว่า ผู้สอนหมายถึงการศึกษาและประสบการณ์ของผู้สอน บุคลิกภาพ ทัศนคติ และสมรรถภาพทุกด้าน อันได้แก่ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา การวางแผนและการดำเนินการสอนการวัดผลและการประเมินผล ตลอดจนความรู้ทางจิตวิทยาการเรียนรู้การสอน

ความสำคัญของครู สัมพันธ์ ทองสมัคร (2528 : 9) กล่าวว่า ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญ ในการนำวงจรชีวิตของคนที่พัฒนาจากทารกไปในอนาคตได้ เมื่อสถาบันการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยกระจายกันอยู่ในส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ครูจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชนบทให้พ้นจากวัฏจักรของความยากจน นพคุณ เกษมธรรม (2524 : 1) กล่าวถึงความสำคัญของครูในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนว่า ครูถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษามีส่วนสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนอย่างมาก คุณลักษณะและสมรรถภาพของครูจึงมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของนักเรียนที่ ผลิตรายออก และการศึกษาที่จะให้นักเรียนมีคุณภาพที่ดีได้นั้น ในเบื้องต้นครูต้องมีคุณภาพที่ดีเสียก่อน สอดคล้อง กับที่ สุทัศน์ แทงทอง (2528 : 2) กล่าวว่า ครูเป็นผู้นำบทบาทที่สำคัญยิ่งในการกำหนดคุณภาพ การจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการเกิดพฤติกรรมใหม่ of นักเรียน เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรง นักเรียนจะสามารถเรียนรู้และแสดงพฤติกรรม ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูมากที่สุด

เกี่ยวกับครูสอนศิลปศึกษา อำนาง เย็นสบาย และวิรุณ ทั้งเจริญ (ม.ป.ป. : 128) กล่าวว่า ครูศิลปะไม่ว่าจะจบจากสถาบันเพาะช่าง วิทยาลัยการมัธยมศึกษา มหาวชิราวุธ ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หรือวิทยาลัยครู ทางมัธยมศึกษาคนควารู้เรื่องวิธีสอน เรื่องการจัด ชั้นตอนของประสบการณ์ต่าง ๆ ของศิลปะ เพื่อผลแห่งการถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียน แตกต่างจากศิลปิน ที่ทางมัธยมศึกษาคนควรร่างสร้างผลงานเป็นค่านหลัก วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 24) กล่าวว่า ครู ผู้สอนศิลปศึกษาต้องคำนึงถึงว่า เรามิได้มุ่งให้เกิดไปเป็นศิลปิน แต่มุ่งพัฒนาศิลปะที่มีอยู่ในตัวเขาแล้ว ให้พัฒนาไปจนถึงขีดสุดด้วยความสุขสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้จากการได้แสดงออก ซึ่งความคิด สร้างสรรค์ ตามระดับอายุและขีดความสามารถ นิรมล ทิพย์สาร สวัสดิ์บุตร (2525 : 89 - 90)

กล่าวว่า ในการสังเกตการสอนของครูศิลปศึกษา อาจสามารถแยกประเภทของครูสอนศิลปศึกษา ได้ 3 ประเภท คือ

1. ครูสนใจการสอนศิลปศึกษา และเข้าใจมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษาคือ ผ่าน การอบรมศึกษาทางศิลปะ และมีความถนัดทางศิลปะ
2. ครูสอนศิลปศึกษา แต่ไม่เข้าใจมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษา ชอบทำงานศิลปะแต่ ไม่ได้เรียนมาโดยตรง
3. ครูไม่สนใจการสอนศิลปศึกษา และไม่มีความรู้ความเข้าใจมุ่งหมายของวิชา ศิลปศึกษา

ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของครูศิลปศึกษานั้น มะอิดีร์ เอืออานันท์ (2530 : 47) ยกเอาแนวคิดของ ไฮสเนอร์ (Eisner) ตอนที่หนึ่งกล่าวว่า ความรักและวิสัยทัศน์เท่านั้น มิใช่จะพอเพียงในการพัฒนาค่านศิลปะของเด็ก ครูมีส่วนที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาค่านการรับรู้ และการรับรู้ทางต่าง ๆ ของเด็กนั้นจะพัฒนาให้เด็กเข้าใจในประสบการณ์ชีวิตของเด็กต่อไป มนุษย์ที่มี ท่วงตาปกติทุกคนมิใช่จะมีความสามารถที่จะ "เห็น" ได้เสมอเท่าเทียมกัน ความสามารถในการ "เห็น" นั้น ครูศิลปะสามารถที่จะช่วย "ชี้" "แนะ" หรือหาวิธีพัฒนาให้เด็กได้ ยัง (Young, 1985 : 47 - 49) กล่าวในทำนองที่สอดคล้องกันว่า ในขณะที่เด็กเจริญเติบโต จะเห็นได้ชัดว่า เด็กมีทัศนคติ (Perspective : Think Feel in any Situation) ที่ไม่ต้องการที่จะเห็นด้วย กับความคิดและความรู้สึกที่ผู้อื่นรับรู้ การที่ครูให้เด็กได้ทำงานและมีส่วนร่วมในศิลปะ หมายถึง การให้ เด็กได้พัฒนาทัศนคติทางการเห็น (Visual Perspective) นั่นคือการให้เด็กได้รับรู้โลกภายนอก กว้างขวางขึ้น

แนวคิดของ อาห์มัด (Ahmad, 1986 : 8) ในบทความเรื่อง การเปลี่ยนทัศนคติที่มี ต่อศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษา : บุทธวิธีสำหรับครูที่ทำการสอนในห้องเรียน (Changing Attitude Toward Art in Elementary School : A Strategy for Teaching the Classroom Teacher) สรุปความตอนหนึ่งว่า ครูเป็นรูปแบบสำคัญและมีความหมายต่อชีวิตเด็ก แต่ละคน และเป็นอิทธิพลเบื้องต้นในการกำหนดแนวทัศนคติของเด็ก เมื่อเป็นเช่นนั้น ครูจึงไม่ควร แสดงทัศนคติบางอย่างถึงบางอย่างในลักษณะนิเสธ (เชิงลบ) โดยวิธีนี้เด็กจะได้รับประสบการณ์

ของสิ่งต่าง ๆ ในทัศนะที่มีลักษณะนิมาน (เชิงบวก) และนี่คือเหตุผลที่จะพัฒนาทัศนคติที่ดีให้ฝังแน่นไปตลอดชีวิตของเด็กเหล่านั้น

พฤติกรรมการสอนระดับประถมศึกษา

ความหมายของการสอน จากบทความเรื่อง กระบวนการสอน (Instructive Process) ของ จรูญ คูณมี (2521 : 2) ระบุว่า การสอน คือกิจกรรมอย่างหนึ่ง ดำเนินการโดยบุคคลหนึ่ง ที่เรียกว่า ครู ซึ่งเป็นผู้พยายามช่วยให้บุคคลอื่นที่เรียกว่า นักเรียนเรียนรู้อย่าง วิสัย ว่างษ์ใหญ่ (2521 : 24) กล่าวว่า การสอนหมายถึง การปลูกความคิดให้ก่อรูปร่างขึ้น มิใช่เป็นการปลูกฝังความคิดที่หยั่งอยู่แล้วลงไป การสอนมิได้หมายถึงการให้คำตอบสำเร็จรูป หากแต่เป็นการมุ่งเปิดโอกาสให้เด็กเรียนแสวงหาด้วยตนเองอย่างอิสระ เทพ ทังงา (2526 : 75) กล่าวว่า ธรรมชาติของการสอน ทั้งคือปะและวิทยาศาสตร์ ต้องการทั้งความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ และการศึกษาค้นคว้า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอย่างหนึ่งคือ บุคลิกภาพของครู

"พฤติกรรม" หมายถึง การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ (และสัตว์) ทั้งที่เป็นการแสดงออกซึ่งสังเกตได้ และที่ถูกละเลยมิให้แสดงออกมาให้เห็น ถ้าครูเป็นผู้แสดงก็เป็นพฤติกรรมของครู "การเรียนการสอน" หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวนักเรียนตามจุดหมายของวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร พฤติกรรมการเรียนการสอนจึงหมายถึงการกระทำ หรือกิจกรรมที่ครูและนักเรียนแสดงออกเพื่อบำรุงพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ ถ้าครูแสดงก็เป็นพฤติกรรม การสอนของครู (สุโขทัยธรรมวิราช. 2526 : 124 - 125) สุทัศน์ แดงทอง (2528 : 89 - 97) กล่าวถึง พฤติกรรมการสอนของครูจำแนกออกได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียม การสอน วิธีสอนที่ครูใช้ การใช้อุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน และการวัดผลและการประเมินผล

นิรมล ทิรณสาร สวัสดิคุปต์ (2525 : 80 - 84) กล่าวถึง หลักสำคัญที่กำหนดประเด็น ในการสังเกตการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา ในส่วนที่นอกเหนือจากเพศ และวุฒิ (ของครู) รวมทั้งพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งจำแนกได้ดังนี้คือ ความสนใจและความเข้าใจในหลักสูตร การเตรียมการสอน วิธีสอน ลักษณะประจำตัวครู และการประเมินผล

จากหนังสือวิชาการ เรื่องพฤติกรรมการสอนประเพณีศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาธิราช (2526 : 141 - 147) กล่าวถึงพฤติกรรมการสอนของครูในการเรียนการสอน
 ของครูประถมศึกษา คำปฏิบัติการสอนว่า แบ่งออกเป็น พฤติกรรมการสอนด้านวิธีสอน ด้านการใช้
 อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการควบคุมชั้นและบรรยากาศในห้องเรียน และด้าน
 การเตรียมการสอน

พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา

1. ด้านการเตรียมการสอน

พฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนของครูสอนศิลปะนั้น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 24)
 เสนอแนวคิดไว้ว่า การสอนศิลปะ หมายถึง การสอนความเป็นมนุษย์ให้กับคน นิรมล ที่รณสาร สวัสดิคุบุตร
 (2525 : 82 - 92) กล่าวว่า สภาพที่เป็นจริงในการเตรียมตัวสอนนั้น ครูศิลปะที่ประสบการณ
 ในด้านการสอนแล้วมักไม่วางแผนการสอนระยะยาว และไม่เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างมีระเบียบ
 สภาพของครูสอนศิลปะในอุดมคตินั้นจะต้องเขียนโครงการสอนระยะยาว และเตรียมแผนการสอนเฉพาะ
 คราวไว้อีกก่อน ตลอดจนที่ครูรับผิดชอบในการสอนศิลปศึกษา ครูจำเป็นจะต้องระลึกไว้อีกก่อนว่าต้องการ
 ให้นักเรียนมีการพัฒนาในทิศทางอย่างไร แนวทางที่เสนอให้ครูสอนศิลปะได้พิจารณา คือ ครูต้องทำ
 โครงการสอน อันประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย วิธีดำเนินการ วิธีประเมินผล และลำดับของบทเรียน

พฤติกรรมขั้นตอนหนึ่งเกี่ยวกับการสอนของครู คือ การเตรียมการสอนสำนักงาน
 การประถมศึกษาแห่งชาติ (2526 : 54) ได้ทำการศึกษาและพบหลักฐานในงานวิจัยหลายเรื่อง
 ที่แสดงว่า นิสิต นักศึกษา ผู้บริหาร และตัวครูเอง ถือว่าการเตรียมการสอนเป็นหน้าที่สำคัญซึ่ง
 หมายถึงว่า ครูจะต้องมีพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับสูง สุทัศน์ แทงทอง
 (2528 : 89) กล่าวไว้ในงานวิจัยของเขาว่า พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนของครู
 ประถมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป มีการปฏิบัติกันอยู่ในระดับปานกลางและเป็นพฤติกรรมในลำดับรองสุดท้าย
 จากพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

ในกรณีที่ครูประถมศึกษาโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอน ในระดับต่ำกว่า
 ด้านอื่นนั้น คาดหมายในสาเหตุไว้ 3 กรณี คือ กรณีแรกครูมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการระดมทุนซื้อ

ที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ จึงกินรณหารายได้พิเศษ มีผลให้การเอาใจใส่ในหน้าที่การสอนน้อยลง กรณีสอง อาจเป็นไปได้ว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับต่ำ จึงมีความตั้งใจและเอาใจใส่ทำงานในหน้าที่น้อยลง และกรณีสุดท้าย อาจเป็นลักษณะส่วนตัวของครูแต่ละคน ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อวิชาชีพครู การมองเห็นความสำคัญและคุณค่าของการสอนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนและการเพิ่มการสอนของครู

2. ด้านวิธีสอนและการใช้รูปแบบการสอน

วิธีสอนและการใช้รูปแบบการสอน การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่จะให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2521 นั้น สุทัศน์ แทงทอง (2528 : 91) ได้สรุปผลไว้ในงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาทว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่ใช้หลักสูตรใหม่ มีการแสดงพฤติกรรมเช่นเดียวกับครูที่ใช้หลักสูตรเก่า โดยพฤติกรรมการสอนของครูเป็นไปในลักษณะของการพูดเพื่อบรรยายและสอนแบบเนื้อหาวิชา แสดงว่าครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามความต้องการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2521 วิจัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 24) กล่าวว่า เมื่อจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง กระบวนการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลง จุดประสงค์ของการเรียนการสอนศิลปศึกษาได้มุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้กับผู้เรียน ฉะนั้นบทบาทของครูในด้านการเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ชี้แนะ ผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ของนักเรียน อำนวยความสะดวก และวิรูฬ ทั้งเจริญ (ม.ป.ป. : 34) ได้กล่าวถึงข้อคิดเห็นของ อารี สุทธิพันธุ์ ไว้ในทัศนวิจารณ์ศิลปกรรม 2516-2526 ความว่า วิธีสอนศิลปะแต่เดิมนั้นนิยมรักษารูปแบบหรือเอกลักษณ์ของครู เน้นความจำและทักษะซึ่งมักจะรอให้ครูเป็นผู้สั่งงาน สำหรับความคิดใหม่เกี่ยวกับวิธีสอนศิลปะนั้น ในระดับประถมศึกษาควรเน้นความคิดสร้างสรรค์ ส่วนกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษา เน้นการสำรวจความถนัดตามธรรมชาติและสภาพสังคม และสอนเน้นวิชาชีพ ทักษะ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการสร้างสรรค์สังคมในระดับอุดมศึกษา

ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดที่ วินัย โสมที (2528 : 113) กล่าวว่า ในเรื่องศิลปศึกษาว่า การเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาหันมาให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนและถือว่าวิชาศิลปะในระดับประถมศึกษาและมัศึกษานั้น จัดเป็นประสบการณ์ที่จะส่งผลถึงคุณค่าอื่น ๆ ในชีวิตได้ ศิลปะเป็นสื่อกลางที่จะทำให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้ไปพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านอื่น ๆ ได้

เช่นเดียวกับแนวคิดที่ มะลิฉัตร เชื้ออาพันธ์ (2529 : 1) ได้นำเสนอตามแนวคิดของ ปาร์กเกอร์ (Parker) ที่ว่า ศิลปะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ควรเป็นกลุ่มวิชาที่ส่งเสริมให้เด็ก แสดงออก (Mode of Expression) และเป็นแกนกลางของวิชาอื่น ๆ วิชาในกลุ่มนี้ควรต้องสอน อย่างอิสระ สอนใหม่บ่อยครั้งให้กับเด็กทุก ๆ คน และทุกระดับชั้น ปาร์กเกอร์ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ เด็กเกิดการเรียนรู้ในเรื่องอารมณ์ของมนุษย์ และความทองการทางสุนทรีย์

ในทำนองเดียวกัน คลาร์ก และซิมเมอร์แมน (Clark and Zimmerman. 1981 : 53 - 55) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะว่า ควรเป็นหลักเกณฑ์เป็นตัวของตัวเอง ในด้านคุณค่าศิลปะช่วยเด็กในแง่การพัฒนาหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ในด้าน เนื้อหา วิชาศิลปะมีคุณค่าเฉพาะตัว จึงควรสอนโดยให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอย่างครบถ้วนในส่วน ที่เป็นความรู้ความเข้าใจ และทักษะตามเนื้อหาที่เป็นประวัติศาสตร์ศิลป์ สุนทรียศาสตร์ ศิลปวิจารณ์ และศิลปปฏิบัติ

วิธีสอนศิลปะระดับประถมศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง โดยทั่วไปนั้น นิรมล ชื่นसार สวัสดิโกบุตร (2528 : 8) กล่าวว่า ครูสอนศิลปะมักจะใช้วิธีออกคำสั่งให้นักเรียนทำงานอย่างใด อย่างหนึ่งเกี่ยวกับทัศนียภาพทางศิลปะ หรือสร้างภาพ หรือสร้างสิ่งประดิษฐ์ให้สำเร็จในเวลาที่กำหนด โดยไม่เคยถามตนเองเลยว่างานนั้นให้ประโยชน์อย่างไรแก่นักเรียน และมักจะสอนไปตามที่เอกสาร หลักสูตรกำหนดไว้ ข้อสังเกตนี้ไม่สอดคล้องกับ อำนาง เย็นสบาย และวิรุณ กิ่งเจริญ (ม.ป.ป. : 43) เพราะบุคคลทั้งสองให้ข้อสังเกตว่า การใหม่ของครูสอนศิลปะส่วนหนึ่งได้หันเห วิธีสอนแบบที่ให้เสรีภาพสุดขีด เช่น "วันนี้นักเรียนจะเขียนอะไรก็ได้" อย่างขาดเป้าหมายมาสู่การ พัฒนาการเรียนการสอนอย่างรอบคอบ กล่าวคือสนับสนุนเสรีภาพส่วนตัว พร้อมกับขอบเขตการรับผิดชอบ ทอดส่วนรวม เคารพความคิดเห็นของเด็ก ฝึกให้เด็กเป็นคนใจกว้าง

ในด้านการใช้วัสดุและอุปกรณ์การสอนนั้น สุทัศน์ แทงทอง (2528 : 92 - 93) กล่าวว่าในอภิปรัชญาของการวิจัยว่า พฤติกรรมด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา มีปฏิบัติกันอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นพฤติกรรมการสอนอยู่ในลำดับสุดท้ายของพฤติกรรมการสอน ทั้งหมด และปรากฏว่าครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทางกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์ การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรต่ำ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช (2524 : 149) ได้ศึกษาวิจัยโดยพบว่า พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

และด้านการเตรียมการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำ พฤติกรรมการสอนท่านอื่น ๆ ครูที่ทำการเตรียมการสอนมาก จะมีการใช้อุปกรณ์การสอนมากกว่า

ในกรณีเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนของครูสอนศิลปะ วิทยะ ประสิทธิ์วิฑูร (2525 : 108) รายงานถึงปัญหาการใช้วัสดุอุปกรณ์ไว้ในงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักวิชาการ และผู้ใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการปรับแผนการสอนวิชาศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาในเขต การศึกษา 7 ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาวัสดุภายในท้องถิ่น ซึ่งเป็นความคิดเห็นของนักบริหารและ ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนโรงเรียนประถมในเมือง มีความสามารถในการจัดหาวัสดุต่าง ๆ ได้ดีกว่า นักเรียนโรงเรียนประถมนอกเมือง วิทยะ วงษ์ใหญ่ (2521 : 25) ให้ข้อเสนอแนะว่า สื่อการเรียนที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา คอนซางจะขาดแคลนและหายาก ครูศิลปศึกษาของรรุจักหาวัสดุทดแทนมาประยุกต์ใช้ให้มากที่สุด

3. การการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน

ความหมายของการควบคุมชั้นนั้น เทท พังงา (2526 : 65 - 75) ได้ให้ ความหมายว่า การควบคุม หมายถึง การจัดสถานการณ์เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และไถ่กางแนวคิดของ โกรนบาช (Gronbach) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานการณ์ การเรียน มีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ วัตถุ สัญลักษณ์ และบุคคล ดังนั้นการควบคุมจึงหมายถึง การจัดกาและควบคุม วัตถุ สัญลักษณ์ และบุคคล ซึ่งเป็นส่วนประกอบในการ เรียนรู้หรือห้องเรียน ให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากที่สุด เพื่อที่จะไม่ปล่อยให้นักเรียนมีเวลาว่าง ก่อปัญหาพฤติกรรม ครูที่ประสบความสำเร็จในการควบคุม จะให้นักเรียนทุกคนมีกิจกรรมและอยู่ ในสายตาของครูตลอดเวลา

ในส่วนที่เกี่ยวกับบรรยากาศในห้องเรียน บุสดี ภูอินทร์ (2521 : 18 - 19) กล่าวไว้ในบทความเรื่อง บรรยากาศในห้องเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาใหม่ ว่า การจัดบรรยากาศ ในห้องเรียนเป็นที่ยอมรับกันอยู่ แต่ในทางปฏิบัติยังได้รับความสนใจน้อย หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ได้เน้นความสำคัญของการจัดบรรยากาศในห้องเรียนไว้มาก เห็นได้จากในแผนการสอน ตามเนื้อหา วิชาในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ซึ่งการจัดกาเรียนการสอนในหลายเนื้อหาขึ้นอยู่กับการจัดบรรยากาศ ในห้องเรียนที่พร้อมอยู่เสมอสำหรับกิจกรรมการเรียนเหล่านั้นและรายงานข้อสังเกตถึงโรงเรียน

แห่งหนึ่ง ซึ่งมีบรรยากาศในห้องเรียนน่าศึกษา นักเรียนร่าเริง แจ่มใส ทำงานอย่างตั้งใจ และมีวินัย ไม่เลินเล่อ มีเสียงคุยกันบ้างตามประสาเด็ก สงสัยจะเกิดมาจากครูบ้าง นักเรียนจะออกผลงานที่กำลังทำอย่างภาคภูมิใจ มีภูมิวิชาการต่าง ๆ เช่น ภูมิวิทยาศาสตร์ ภูมิศิลปะ ฯลฯ บุคลิก ภูมิลีลา ยังได้เสนอต่อไปว่า การจัดบรรยากาศในห้องเรียนในทางปฏิบัติ เช่น การจัดห้องเรียนให้สภาพน่าอยู่ น่าเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งเป็นแบบต่าง ๆ ได้ สดความรูสึกจำใจ นักเรียนได้เปลี่ยนอริยาบทบ่อย ๆ ภูมิวิชาการต่าง ๆ และควรนำผลงานของนักเรียนมาจัดหรือไม่ก็ตามความคิดแสดงไว้ โดยเฉพาะผลงานด้านศิลปะ นักเรียนควรให้ความภาคภูมิใจในผลงานของตน ไม่ควรสนับสนุนเฉพาะคนเก่ง สอดคล้องกับข้อความในเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้และการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ประยูร อาษานาม (2525 - 2526 : 19) ที่ได้อ้างทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow's Theory of Need Gratification) ความว่า ครูจะต้องสนองความต้องการขั้นต่ำของเด็ก การทำให้เด็กรู้สึกมีความสบายทางร่างกาย มีความรู้สึกอบอุ่น มีความปลอดภัยรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับของครูและเพื่อน ๆ และได้รับความรักจากเพื่อน ๆ และครู เด็กย่อมเกิดความต้องการอยากเรียน

ในการควบคุมชั้นและสร้างบรรยากาศในการสอนศิลปศึกษานั้น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 24) ได้เสนอแนวคิดไว้ในเรื่องการสอนศิลปศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ว่า เด็กจะเรียนได้ดีที่สุดเมื่อเด็กสบายใจ ร่าเริง ยุกยั้งและสนใจสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่และเขาจะเรียนได้น้อยที่สุดหรือเรียนไม่ได้เลย เมื่อรู้สึกเบื่อ หรือรู้สึกว่าตนถูกบังคับ หรือเกิดความละอาย หรือเกรงกลัว สอดคล้องกับทัศนะของ ถาวร ทองคิด (2527 : 22) ซึ่งเสนอว่า การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและสร้างเสริมลักษณะนิสัย ของควบคุมไปกับการสร้างสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นทั่วเด็ก ให้เด็กสามารถควบคุมค่านิยมที่ต้องการจะปลูกฝังขึ้นเพื่อจะได้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง

วิธีการควบคุมชั้นและสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนนั้น เทพ พังงา (2526 : 67 - 69) กล่าวว่า การควบคุมชั้นคือการที่ครูทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปในทางที่เสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้นักเรียน การควบคุมพฤติกรรมนักเรียน ได้แก่ การควบคุมพฤติกรรมเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การควบคุมพฤติกรรมนักเรียนเมื่อนักเรียนไม่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การควบคุมพฤติกรรมนักเรียนเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

พฤติกรรมการสอนในด้านการควบคุมชั้นและสร้างบรรยากาศในห้องเรียนจากงานวิจัยของ สู้ทัศน์ แดงทอง (2528 : 94) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการควบคุมชั้นในลักษณะที่ให้นักเรียนมีโอกาสควบคุมดูแลตนเอง ไม่เคร่งครัด ระเบียบวินัยในห้องเรียนมากนัก และมีการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยา คือให้ความรักความอบอุ่นและเป็นกันเองกับนักเรียนมาก มีการสร้างบรรยากาศด้านศักยภาพ คือยกย่องห้องเรียนให้ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

อธิบายความหมายของการวัดผลและประเมินผลนั้น สนั่น มีสัจธรรม (2527 : 51 - 52) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง ความสัมพันธ์การประเมินผลกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ว่าเป็นการวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดรายละเอียดของข้อมูล (Data) ให้เป็นตัวเลข (Number) ตามแนวคิดของ กิลฟอร์ด (Guilford) และเสริมทว่าการวัดผลทุกชนิดมักไม่ใช้การทดสอบเสมอไปและการทดสอบทุกอย่างก็ไม่ใช้การวัดผลเสมอไป ส่วนการประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินใจข้อมูลที่ได้มาจากการวัดผล หรือการทดสอบอย่างมีหลักเกณฑ์

ในด้านความสำคัญของการวัดผล ประยูร อาษานาม (2525 - 2526 : 15) ได้กำหนดให้การวัดผลและการประเมินผลเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสององค์ประกอบทางวิชาการ (หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผล) สอดคล้องกับแนวคิดของ กิ่งฟ้า สินธุวงษ์ (2527 : 5) ที่กล่าวไว้ในบทความเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ความเป็นว่า การออกแบบการสอน ได้แก่ การวางแผนการสอนที่ทอ้งมีกิจกรรม สื่อการสอน แนวทางการดำเนินการเรียนการสอนและการประเมินผล การประเมินผลนั้นจะต้องเกิดขึ้นและมีอยู่ในทุกขั้นตอน

จุดมุ่งหมายของการประเมินผลที่สำคัญมีอยู่ 2 ประการ ดังที่ สนั่น มีสัจธรรม (2527 : 52) กล่าวไว้เฉพาะกรณีของการเรียนการสอน คือ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน และหลักการในการประเมินผล ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ประกอบด้วย หลักการในการประเมินผลการเรียน วิธีการประเมินผลการเรียน และผู้มีหน้าที่
ประเมินผลทัศนและอนุเมติ

สำหรับการวัดผลการเรียนระดับประถมศึกษาชั้น อารมย์ เพชรชน (2527 : 201)
กล่าวไว้ในเทคนิคการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ระดับประถมศึกษา ความว่า มีการประเมินผล
ระหว่างปี โดยประเมินตามจุดประสงค์ของแต่ละชั้นเรียน ซึ่งกำหนดจุดประสงค์ไว้ไม่เท่ากัน
การประเมินผลกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมีความยุ่งยากตรงที่ว่า จะวัดอะไร จุดประสงค์และ
เนื้อหาของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย บางรายวิชาไม่มีเนื้อหาที่จะใช้สอนให้มีความขยันหมั่นเพียร
ตรง ๆ การวัดผลแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ การปฏิบัติในสิ่งนั้นด้วยความตั้งใจ และมีความรู้
ความเข้าใจในวิธีการ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ดาวร ทองคิด (2527 : 22) ที่กล่าวไว้
ในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมและเสริมสร้างลักษณะนิสัยแก่นักเรียนในกรณีของการวัดผลและประเมินผลว่า
ไม่สามารถจะวัดผลได้ทันที ต้องติดตามผลระยะยาว

การวัดผลและประเมินผลการเรียนวิชาศิลปศึกษา นอกจากจะวัดและประเมินผลตาม
จุดประสงค์ในรายวิชานี้ ตามที่ใดที่กำหนดไว้ในแผนการสอนของหลักสูตรแล้ว (กรมวิชาการ กระทรวง
ศึกษาธิการ. 2521 - 2524) ตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในรายวิชาศิลปศึกษา
จัดทำโดยกรมวิชาการ ได้เสนอวิธีวัดผลไว้ 2 วิธี ในแต่ละแผนการสอน คือ การสังเกต และ
การทบทวนผลงาน

ในการประเมินผลงานศิลปะของนักเรียนนั้น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 25) ได้เสนอ
แนวพิจารณาไว้ว่า การประเมินผลงานศิลปะของเด็ก ครูจะต้องคำนึงถึงความสำเร็จของผลงาน
ไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญที่ครูควรมุ่งพิจารณามากนัก เมื่อใดครูประเมินผลงานศิลปะกับเด็กอื่นโดยการแข่งขัน
กับกลุ่ม เมื่อนั้นครูได้ทำลายความเป็นมนุษย์ของเด็กไปเสียแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ นิรมล
ทิพย์สาร สวัสดิ์กนิษฐ (2525 : 83) ในกรณีของการวัดผลและประเมินผลในวิชาศิลปศึกษานั้น พบว่า
สภาพความเป็นจริงในการวัดผลและประเมินผลทางศิลปะนั้น ครูมักจะถือว่างานศิลปะของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาไม่มีความหมายอะไร เพราะไม่มีความงามหรือคุณค่าเหมือนผลงานของศิลปินที่เป็น
ผู้ใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ อานาจ เย็นสบาย และวิรุณ ตั้งเจริญ (ม.ป.ป. : 34) ที่
กล่าวไว้ในทัศนวิจารณ์ศิลปกรรมว่า ภาพพจน์ในอดีตของครูศิลปะ ครูเท่านั้นที่เป็นผู้ตัดสิน ทั้ง ๆ ที่
ดอกไม้ในฝันของเด็ก กับดอกไม้ในฝันของครูมีความแตกต่างกัน

วิธีสอนระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่

จุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษาให้พัฒนาไปอีกก้าวหนึ่ง คือ การพยายามจะเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่สามารถประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตของนักเรียนและให้เป็นหลักสูตรที่หวังว่าจะจบในตัว (ณล สุคประเสริฐ. 2527 : 16) นิรมล ที่นพสาร เสวติบุตร (2525 : 42 - 43) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่อีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2521 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กำหนดให้การศึกษา ระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 6 ปี (หลักสูตร พ.ศ. 2503 มี 7 ปี) และจัดให้วิชาศิลปศึกษา อยู่ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ประกอบด้วยวิชา จริยศึกษา ศิลปศึกษา ทนศรัยและนาฏศิลป์ พลศึกษา และกิจกรรมสร้างนิสัย) และให้เวลาเรียนสำหรับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยแตกต่างกันไปตามระดับชั้น คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ให้เวลาเรียนร้อยละ 25 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้เวลาเรียนร้อยละ 20 ของเวลาเรียนทั้งหมด

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสอนของครูให้เป็นไปตามบทบาทของครูในหลักสูตรใหม่ เป็นการระดมให้ทันที่หน่วยงานที่ครูจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูเอง (สุทัศน์ แดงทอง. 2528 : 3) ทวี พิมพ์ (2526 : 44 - 45) กล่าวว่า เกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้น ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ว่า ตัวครูเองเข้าใจในแนวความคิดของตัวเองได้ถูกต้อง หรือมีอุดมการณ์ที่จะทำให้ถูกตามแนวความคิดนั้นแค่ไหน และตัวครูเองเท่านั้นที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนการสอนบุคคลอื่นมีส่วนร่วมในกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงเท่านั้น ทั้งนี้ไม่เพียงแต่ครูมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในโรงเรียนเท่านั้น ครูต้องเข้าใจและพยายามอย่างยิ่งที่ตนเองอย่างเที่ยงธรรม รับคำแนะนำที่หลักการถูกต้อง

1. วิธีสอนวิชาทั่ว ๆ ไป

เป้าหมายของหลักสูตรทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในปัจจุบันนี้ คือ สอนให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และการที่จะสอนให้นักเรียนบรรลุความสามารถดังกล่าวได้นั้น ครูต้อง "สอนคน" มิใช่ "สอนหนังสือ" นั่นคือ การสอนที่ยกตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งสร้างเสริมพัฒนาตัวผู้เรียนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ผิดกับในผู้เรียนเป็นนักคิด นักทำ และนักแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการสอนครูต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ เรียกว่าสอนโดยจุดประสงค์ (T.B.O. = Teaching by Object) คำนึงถึงเป้าหมายปลายทางของการศึกษา ทำการวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย

ของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร และจุดประสงค์ของการสอนในแต่ละคาบให้ชัดเจน
(สารภี รัตนบุรี. 2526 : 19 - 21)

วิธีสอนที่ฝึกให้เด็กรู้จักคิดเป็น ทำเป็น มีอยู่หลายวิธี เช่นสอนแบบแก้ปัญหาแบบค้นคว้า
อภิปราย แบบสืบสวนสอบสวน ฯลฯ หลักสูตรใหม่ยังเน้นในคาบให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียน
(Child Centered) โดยเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น และลดบทบาทของครูให้น้อยลง
เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าที่จะรับจากครูฝ่ายเดียว (บุษรี สนิทประชากร.
2525 : 1) ด้านความสามารถในการสอนของครูครู คุนมี (2521 : 3) ได้ระบุไว้ดังนี้

1. เห็นแผนการสอนเป็น และต้องเห็นแผนการสอนทุกครั้ง
2. เข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษา และของหลักสูตรวิชาที่สอน
3. ใช้วิธีสอนหลายวิธีได้เหมาะสมกับกาลและโอกาส
4. เลือกผลิอุปกรณ์เหมาะสมกับบทเรียน และรู้จักเก็บรักษา
5. เข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการเป็นอย่างดี
6. มีความสามารถเป็นผู้นำในชั้นเรียน
7. เข้าใจความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
8. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
9. สามารถปรับปรุงหลักสูตรและตำราเรียน
10. สามารถวัดผลและประเมินผล

2. วิธีสอนศิลปศึกษา

นิรมล ทิรณสาร สวัสดิ์บุตร (2525 : 43) กล่าวว่า วิธีสอนศิลปศึกษาตาม
หลักสูตรใหม่นั้น คือ วิธีสอนที่จะช่วยให้นักเรียนได้บรรลุจุดประสงค์เฉพาะของวิชาศิลปศึกษาซึ่ง
ระบุไว้ในหลักสูตรนี้ว่า

1. ให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ให้สนใจและแสดงออกตามความถนัด และความสามารถของตน
3. ให้อิทธิพลสำคัญในคุณค่า และคุณประโยชน์ของศิลปะ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
4. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. ให้อารมณ์ขันศิลปะมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่า และระสนิยมที่ดี

วิธีสอนคือศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาชั้นนั้น จึงไม่ใคร่ระบุไว้ชัดเจนแต่จะกำหนดออกมาเป็นรูปแบบของแผนการสอน โดยมียารายละเอียดเป็นขั้นตอนของการดำเนินการสอน

ชวลิต ทานแก้ว และสุภาวดี เหมทานนท์ (2525 : 21 - 23) กล่าวว่า การสอนศิลปะในโรงเรียนประถมศึกษามีความทันหลายวิธี แต่ขอสำคัญในการสอนควรยึดหลัก 3 ประการคือ

1. สอนให้เด็กเกิดการสร้างสรรค์ (Creative)
2. สอนตามศูนย์สนใจของเด็ก (Interest)
3. สอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ (Correlated)

การสอนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นั้น ครูต้องคอยส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกตามความพอใจและอย่างอิสระ บทบาทของครูคือร่วมจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยความสามารถทางร่างกายและอารมณ์ของเด็ก เลือกวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับความพร้อมหรืออุปนิสัยของเด็ก เลือกเรื่องราว (Subject Matter) ที่มีลักษณะกระตุ้นให้เด็กสนใจและมีส่วนสัมพันธ์กับประสบการณ์ชีวิตของเด็ก

การสอนตามศูนย์สนใจของเด็ก คือ สอนให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นตามทัศนะของเด็กเอง ซึ่งเด็กจะแสดงออกเป็นรูปภาพ รูปปั้น รูปสลัก ฯลฯ โดยมีความเป็นอิสระ ครูต้องจัดวางโครงการกำหนดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความสนใจของเด็กหรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจ

การสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ เด็กมีความสนใจแต่ละวิชาไม่เหมือนกัน ครูอาจเลือกเรื่องราวจากวิชาที่เด็กสนใจมาร่วมจัดกิจกรรมในวิชาศิลปศึกษา หรืออาจใช้วิชาศิลปศึกษาที่เป็นวิชาที่เด็กสนใจมาเป็นตัวนำบทเรียนในวิชาอื่นที่เด็กไม่ค่อยสนใจก็เป็นต้น

ในการสอนวิชาศิลปศึกษา ครูต้องทำความเข้าใจว่า ศิลปศึกษาไม่ใช่จำกัด แต่การวาดเขียนและการปั้นเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวของเด็กก็เป็นศิลปศึกษาได้ทั้งนั้น เช่น การสร้าง การประดิษฐ์ การหัด การใช้เชือกผูกคอตเป็นตัวสัตว์ การนำใบไม้มาเปรียบเทียบขนาด สี รูปทรง เหล่านี้เป็นวิชาศิลปศึกษาทั้งนั้น ครูศิลปศึกษาจะต้องเปิดใจกว้าง และวิธีสอนศิลปศึกษาต้องกว้างออกไปด้วย วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 29) วิรุณ ทังเจริญ (2526 : 101) กล่าวว่า ครูกับการพัฒนาศิลปะสำหรับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้

มากมายหลายด้าน ครูไม่ควรใช้วิธีออกคำสั่งให้เด็กทำงานหรือให้ลอกเขียนแบบ เด็กจะขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง อันเป็นการไม่ส่งเสริมคุณภาพทางเชกัภาพ ครูควรดูแลให้เด็กได้สร้างงานด้วยตัวเอง สนับสนุนให้เด็กกล้าคิดกล้าตัดสินใจที่จะทำโดยครูจะคอยเร้าใจ ชักจูงให้เด็กสนใจ ครูไม่ควรสอนกฎเกณฑ์ หรือหลักการที่เป็นรายละเอียด ควรให้เด็กได้ค้นพบด้วยตัวเอง

พฤติกรรมของครู โดยที่ครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก จึงมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดพฤติกรรมของเด็ก ครูจึงต้องทำงานให้เป็นกันเองกับเด็ก ทำตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก เช่น เป็นทั้งครูหรือเหมือนพ่อแม่ของเด็ก เพื่อให้เกิดความอบอุ่น ครูพร้อมที่จะช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหา การจัดกระบวนการเรียนควรมีขั้นตอนอย่างเหมาะสม การสอนแบบบรรยายควรใช้ให้น้อยที่สุด พยายามให้เด็กได้แสดงออกโดยปฏิบัติกิจกรรมทาง ๆ ใหม่มาก เทคนิคการสอนของครูควรใช้หลายวิธีเพื่อช่วยส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียน (ชวลิต คานแก้ว และสุภาวดี เหมทานนท์. 2525 : 46) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529 : 29) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนศิลปะศึกษาว่า การประเมินผลศิลปะของเด็ก ครูต้องคำนึงถึงว่าความสำเร็จของผลงานไม่ใช่เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ครูควรมองเน้นในการพิจารณามากนัก ต้องระลึกเสมอว่าขณะนี้เรากำลังฝึกอบรมความเป็นมนุษย์ให้กับเด็ก เราไม่ได้สอนความเป็นศิลปินให้กับเด็ก

วิธีการศึกษาวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาคามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เป็นลักษณะของ
การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีประชากรคือ ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา มีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา 493 โรง ในพื้นที่ 10 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ โดย
มีการแบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียน รวมทั้งจังหวัดจำนวน 65 กลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง
โดยวิธีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์เพื่อจำแนกอำเภอขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ดังนี้
 - 1.1 อำเภอขนาดใหญ่ มีจำนวนกลุ่มโรงเรียนตั้งแต่ 6 กลุ่มขึ้นไป
 - 1.2 อำเภอขนาดกลาง มีจำนวนกลุ่มโรงเรียน 4 - 5 กลุ่ม
 - 1.3 อำเภอขนาดเล็ก หรือกิ่งอำเภอ มีจำนวนกลุ่มโรงเรียน 1 - 3 กลุ่ม
- เมื่อจำแนกตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว จะได้อำเภอและกิ่งอำเภอขนาดต่าง ๆ ในจังหวัด

สงขลาทั้งตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่เป็นโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน

ขนาด	ชื่ออำเภอ	ส.ป.จ.สงขลา	
		จำนวนกลุ่มโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน
ใหญ่	อำเภอหาดใหญ่	9	71
	อำเภอเมืองสงขลา	8	55
	อำเภอระโนด	7	47
	อำเภอเทพา	6	53
	อำเภอจะนะ	6	53
กลาง	อำเภอรักขนิ	4	35
	อำเภอนาทวี	4	33
	อำเภอสะบ้าย้อย	4	32
	อำเภอสะเทา	4	32
	อำเภอสิงหนคร	4	29
เล็ก	กิ่งอำเภอควนเนียง	3	23
	กิ่งอำเภอบางกล่ำ	2	15
	กิ่งอำเภอกระแสสินธุ์	2	15
	กิ่งอำเภอนาหม่อม	2	10
	รวม	65	493

2. เลือกอำเภอตัวอย่าง จากอำเภอและกิ่งอำเภอทั้ง 3 ประเภท แต่ละประเภท เลือกมาเพียง 50 เปอร์เซ็นต์ ให้อำเภอนาคนายกใหญ่ 3 อำเภอ อำเภอนาคนายกกลาง 3 อำเภอ และอำเภอนาคนายกละเล็กหรือกิ่งอำเภอ 2 กิ่งอำเภอ

3. เลือกจำนวนกลุ่มโรงเรียนตัวอย่างมา 50 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนกลุ่มโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอตัวอย่าง ให้อำเภอนาคนายกใหญ่ 20 กลุ่ม และในแต่ละกลุ่มเลือกโรงเรียนตัวอย่างมากลุ่มละ 3 โรงเรียน ให้อำเภอนาคนายกใหญ่ทั้งหมด 60 โรงเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน

ขนาด	ชื่ออำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน กลุ่มโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน กลุ่มโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน
ใหญ่	อำเภอนาคนายกใหญ่	9	71	4	12
	อำเภอเมืองสงขลา	8	55	4	12
	อำเภอระโนด	7	47	4	12
กลาง	อำเภอรัญมิ	4	35	2	6
	อำเภอสะเตา	4	32	2	6
	อำเภอพิงพระ	4	29	2	6
เล็ก	กิ่งอำเภอบางกล่ำ	2	15	1	3
	กิ่งอำเภอนาหม่อม	2	10	1	3
	รวม	40	294	20	60

4. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูสอน
 ศิบาลศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา 60 โรงเรียน ในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 โดยเลือกมาโรงเรียน 2 คน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูสอนศิบาลศึกษาทั้งที่มีวุฒิและไม่มียุติทางศิลปะหรือ
 ศิบาลศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนศิบาลศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 120 คน โรงเรียนที่เลือกเป็น
 กลุ่มตัวอย่าง ปรากฏรายชื่อตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด	ชื่ออำเภอ กิ่งอำเภอ	ชื่อโรงเรียน
อำเภอขนาดใหญ่ 3 อำเภอ	1. อำเภอเมือง โรงเรียน 12 โรงเรียน	1. โรงเรียนบ้านหัวเขาแดง 2. โรงเรียนบ้านทุ่งหวังใน 3. โรงเรียนวัดบ่อทราย 4. โรงเรียนวัดคันทรงนอก 5. โรงเรียนวัดเขิน 6. โรงเรียนวัดบ้านทราย 7. โรงเรียนวัดธรรมโชน 8. โรงเรียนบ้านบ่ออิฐ 9. โรงเรียนวัดหนองหอย 10. โรงเรียนวัดบ่อปราบ 11. โรงเรียนวัดควาส 12. โรงเรียนวัดประคองชัย
	2. อำเภอหาคใหญ่ โรงเรียน 12 โรงเรียน	1. โรงเรียนบ้านท่าจีน 2. โรงเรียนวัดเขมไทย 3. โรงเรียนวัดเทพชุมนุม

ตาราง 3 (ต่อ)

ขนาด	ชื่ออำเภอ กิ่งอำเภอ	ชื่อโรงเรียน
	3. อำเภอระโนด โรงเรียน 12 โรง	4. โรงเรียนบ้านเกาะหมี่ 5. โรงเรียนบ้านโปะผด 6. โรงเรียนบ้านคลองหะ 7. โรงเรียนวัดเจ็ญ 8. โรงเรียนบ้านควนเนียง 9. โรงเรียนชุมชนบ้านน่าน้อย 10. โรงเรียนวัดทุ่งลุง 11. โรงเรียนบ้านคินลาน 12. โรงเรียนบ้านไร่ 1. โรงเรียนบ้านระโนด 2. โรงเรียนท่าบ่ออมิตรภาพที่ 90 3. โรงเรียนชุมชนวัดสามบ่อ 4. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5. โรงเรียนวัดสน 6. โรงเรียนวัดวังแพรก 7. โรงเรียนวัดระโนด 8. โรงเรียนวัดหน้าเมือง 9. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 37 10. โรงเรียนวัดเกษตรชลธี 11. โรงเรียนวัดเจ็บบาง 12. โรงเรียนวัดแจ้ง

ตาราง 3 (ต่อ)

ขนาด	ชื่ออำเภอ กิ่งอำเภอ	ชื่อโรงเรียน
อำเภอชนาคกลาง 3 อำเภอ	1. อำเภอสิงห์พระ โรงเรียน 6 โรง	1. โรงเรียนในเมือง 2. โรงเรียนวัดชุมพล 3. โรงเรียนวัดกลาง 4. โรงเรียนบ่อแดง 5. โรงเรียนท่าหิน 6. โรงเรียนวัดประเจียด
	2. อำเภอรัษฎา โรงเรียน 6 โรง	1. โรงเรียนบ้านเขาพระ 2. โรงเรียนบ้านกำแพงเพชร 3. โรงเรียนชุมชนบ้านโคกค่าย 4. โรงเรียนบ้านคลองเขาสอน 5. โรงเรียนบ้านปลายละหาน 6. โรงเรียนวัดคูหาโน
	3. อำเภอสะเทา โรงเรียน 6 โรง	1. โรงเรียนบ้านคลองแงะ 2. โรงเรียนบ้านปริง 3. โรงเรียนบ้านพังลา 4. โรงเรียนวัดยางทอง 5. โรงเรียนบ้านท่าโพธิ์ 6. โรงเรียนชุมชนบ้านปากัง
อำเภอชนาเล็ก 2 อำเภอ	1. กิ่งอำเภอบางลำ โรงเรียน 3 โรง	1. โรงเรียนบ้านบางลำ 2. โรงเรียนวัดบางทิ้ง 3. โรงเรียนวัดท่าช้าง

ตาราง 3 (ต่อ)

ขนาด	ชื่ออำเภอ กิ่งอำเภอ	ชื่อโรงเรียน
	2. กิ่งอำเภอนาหม่อม โรงเรียน 3 โรง	1. โรงเรียนวัดนาหม่อม 2. โรงเรียนวัดแม่เปี้ยะ 3. โรงเรียนวัดทุ่งไทน
รวม	6 อำเภอ 2 อำเภอ	60 โรง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ลักษณะแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวบุคคลในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ข้อ
2. แบบสอบถามถึงทัศนคติชนิดมีคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งหมด 50 ข้อ
3. แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลความรู้และอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษา

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จำนวน 16 ข้อ

วิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมการสอนของครู รวมทั้งได้ศึกษารายละเอียดและข้อเสนอแนะในการสร้างแบบวัดทัศนคติประเภทของแบบวัดทัศนคติ และตัวอย่างแบบสอบถามจากหนังสือสถิติและการวิจัยเบื้องต้นของ บังอร ภาภิรมย์ขวัญ (2522 : 25 - 45) ศึกษาแบบสอบถามของ สุทัศน์ แดงทอง (2528 : 110 - 115) และนำมาวิเคราะห์สร้างนิยามปฏิบัติการ (Operational Definition) เพื่อหาโครงสร้างของทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา ว่าประกอบด้วย ลักษณะประการใดบ้าง โดยได้กระทำควบคู่กันไปกับการวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎีสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง ผลปรากฏว่า ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น คือ การเตรียมการสอน วิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน และการวัดผลและการประเมินผล

2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรวิชาศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนที่เป็นเนื้อหาวิชา แผนการสอน จุดประสงค์ของหลักสูตร และจุดประสงค์เฉพาะของวิชาศิลปศึกษา ศึกษาวิธีสอนศิลปศึกษา และบทความที่แนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของนักทฤษฎีนักวิชาการด้านศิลปศึกษา นำมาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม (Items) โดยยึดประเด็นสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา 4 ประเด็น ในตอนท้ายของข้อ 1 เป็นหลัก

3. ศึกษารูปแบบเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม จากงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สร้างแบบสอบถามด้วยตนเองโดยกำหนดคำถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำเอาประเด็นหลักทั้ง 4 ประเด็นของพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษามากระจายเนื้อหาเป็นข้อคำถามย่อย ๆ จำนวน 50 ข้อ และตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาซึ่งได้สร้างขึ้นเองโดยยึดข้อประเด็นหลักเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา 4 ประเด็นดังกล่าว ซึ่งได้นำมากระจายเนื้อหา ข้อย่อยประเด็นละ 4 ข้อย่อย ทำเป็นแบบสำรวจปลายเปิด รวมข้อคำถาม 16 ข้อ

ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามวัดทัศนคติหรือความนึกเห็นของครูสอนศิลปศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรอิสระที่ทางการศึกษา ได้แก่ วิทยทางการศึกษาอันได้แก่ วิทยทางศิลปะหรือศิลปศึกษากับผู้อื่น ๆ อายุราชการ หรือประสบการณ์ในการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 4 ระดับ ตามความนึกเห็นของครูสอนศิลปศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งจำแนกเป็น 4 ด้านการเตรียมการสอน ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล โดยแต่ละด้านกระจายเป็นช้อยย่อย รวมทั้ง 4 ด้าน 50 ช้อย

การเลือกมาตราส่วนประเมินค่าและกำหนดน้ำหนัก ผู้วิจัยได้ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความนึกเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	ต้องมีการนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มสอน เนื้อเรื่องหรือสอนกิจกรรมทางศิลปะ				
00	สอนศิลปศึกษาสอดคล้องแทรกในการสอนวิชาอื่น ๆ				

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open End) ถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งจะไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่จะนำมาประกอบในการอภิปรายผลและสรุปความเท่านั้น ข้อคำถามกระจายมาจาก 4 ด้านของพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามละ 4 ข้อย่อย รวม 16 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถาม (Items) เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในตอนที่ 2 ของแบบสอบถามทั้งหมด 50 ข้อ เป็นข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ทุกข้อ ถ้ากลุ่มผู้ตอบเลือกตอบ

ไม่เห็นควยอย่างยิง	กำหนดให้คะแนน 1 คะแนน
ไม่เห็นควย	กำหนดให้คะแนน 2 คะแนน
เห็นควย	กำหนดให้คะแนน 3 คะแนน
เห็นควยอย่างยิง	กำหนดให้คะแนน 4 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่สร้างขึ้นครั้งแรก จำนวน 48 ข้อ เสนอให้กรรมการผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน คือ ดร. โชติ เพชรชื่น ดร.กาญจนา หาสีทะพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร อาจารย์วนิดา ทองงาม โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร และอาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พิจารณาตรวจสอบเนื้อหาความถูกต้อง ตลอดจนการใช้สำนวนภาษา แล้วจึงได้นำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำเครื่องมือไปทดลองใช้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน ($\bar{X}$, S.D.) ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว จำนวน 48 ข้อ ไปทดลองใช้ครั้งแรกกับกลุ่มครูสอนศิลปศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำเอาผลการทดลองใช้ไปหาค่า ค่าเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน

2. ค่าอำนาจจำแนก (Discriminating Power) ของเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม
ผู้วิจัยได้นำเอาผลการทดสอบไชไปวิเคราะห์เป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ t-test
ทดสอบนัยสำคัญของข้อคำถาม แล้วตรวจคัดเอาข้อคำถามที่มีค่า t เท่ากับ 1.75 หรือมากกว่า
ซึ่งถือว่ามีความอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ปรากฏว่า ข้อคำถามที่มีค่า t อยู่ในเกณฑ์
ใช้ได้ 28 ข้อ ซึ่งได้คัดเลือกไว้ใช้ (ดูภาคผนวก ข)

3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำ
เอาผลการทดสอบแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นแบบวัดความคงที่ภายใน (Internal
Consistency) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient)
ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.881 ซึ่งแสดงว่า แบบสอบถามมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้
เป็นเครื่องมือสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ (ดูภาคผนวก ข)

เพื่อให้แบบสอบถามมีข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา
ผู้วิจัยได้นำเอาข้อคำถามที่มีค่า t ไม่อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ และสร้างข้อคำถาม
เพิ่มเติม ทำเป็นแบบสอบถาม จำนวน 45 ข้อ แล้วนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มครูสอนศิลปศึกษาที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดสอบไชไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
โดยใช้ t-test ผลปรากฏว่า ข้อคำถามที่มีค่า t อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ 23 ข้อ (ดูภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จาก
การทดสอบใช้ครั้งแรก 28 ข้อ ผสมกับข้อคำถามที่มีค่า t อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้จากการทดสอบใช้
ครั้งหลัง 23 ข้อ รวมเป็น 51 ข้อ นำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม 50 ข้อ ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ
เก็บรวบรวมข้อมูล (ดูภาคผนวก ข)

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการติดต่อประสานงานกับหัวหน้าการประถมศึกษา
สำนักงานการศึกษาอำเภอ กิ่งอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยให้ผู้ช่วยผู้วิจัยซึ่งอยู่ประจำในอำเภอ
กิ่งอำเภอต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้จัดส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
ไปยังกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อโรงเรียนที่ระบุไว้ในหน้าของบรรจุแบบสอบถาม พร้อมทั้งช่วยเก็บรวบรวม

แบบสอบถามที่ผู้ตอบส่งคืนเพื่อส่งต่อยังผู้วิจัยโดยตรง บางแห่งผู้วิจัยจะไปรับคืนจากผู้ช่วยวิจัยที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาตามที่ได้นัดแนะตกลงไว้กับผู้ช่วยผู้วิจัย

แบบสอบถามจำนวน 120 ฉบับ ที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน ตอนนั้นได้รับคืนมาทั้งสิ้น 106 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

วิธีจัดการกับข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งสิ้น 106 ฉบับ ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ดังนี้

1.1 แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เฉพาะตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มีจำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด

1.2 แบบสอบถามจำนวน 102 ฉบับนี้ มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 จำนวน 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 69.16 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามโดยเปลี่ยนค่าระดับความคิดเห็นในแต่ละข้อเป็นค่าระดับคะแนน ข้อคำถามข้อใดที่เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) นั้น ถ้าผู้ตอบระบุว่าไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน ส่วนข้อคำถามข้อใดที่เป็นข้อความเชิงลบ (Negative) ถ้าผู้ตอบระบุว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

3. แบบสอบถามแต่ละฉบับที่ตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว นำมารวมคะแนนโดยแยกคะแนนรวมเป็นรายข้อ

4. คำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเป็นรายข้อและทั้งหมด

5. รวมคะแนนโดยแยกคะแนนรวมไว้เป็นรายมิติ หาค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน

($\bar{X}$ และ S.D.)

6. ทดสอบสมมติฐานจากตัวแปรต่าง ๆ จากค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติพื้นฐาน และสถิติ t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน $\bar{X}$ และ S.D. ของคะแนน เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ไชยสุทร (Gronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 n แทน จำนวนของข้อสอบแบบสอบถาม
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อหนึ่ง ๆ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ วิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐาน
 คำนวณหาค่า t เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูสอนศิลปศึกษา 2 กลุ่ม ซึ่งเป็น
 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 (Winer. 1982 : 42)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน อัตราส่วนวิกฤต
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

$$df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

(สูตร วงศ์ณะ. 2525 : 119)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนครูสอนศิลปศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ t-test
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ 1 หากำสถิติพื้นฐานของทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะโดยส่วนรวมของทัศนคติ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ตามตัวแปร วุฒิ คือ มีวุฒิปริญญาตรีหรือศิลปศึกษา กับไม่มีวุฒิปริญญาตรีหรือศิลปศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ตามตัวแปร อายุราชการ คือ อายุราชการ 1 - 10 ปี กับอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติโดยส่วนรวมของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ผลปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานจากทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา

ก้าน	พฤติกรรมการสอน	N = 102	
		$\bar{X}$	S.D.
1	การเตรียมการสอน	3.425	0.297
2	วิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน	3.391	0.337
3	การควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน	3.340	0.344
4	การวัดผลและการประเมินผล	3.099	0.338
	รวม	3.295	0.276

จากตาราง 4 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ปรากฏว่า แต่ละด้านของพฤติกรรมการสอนมีค่าเฉลี่ยทัศนคติสูงกว่า 2.500 อันเป็นครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มของเพศข้อ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านของพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ค่าเฉลี่ยของทัศนคติปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

ทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาด้านการเตรียมการสอน มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ 3.425 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.297 ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ 3.391 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.337 ด้านการควบคุมชั้น

และการสร้างบรรยากาศในการสอน มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ 3.340 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.344 และด้านการวัดผลและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ 3.099 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.276

ตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา ทอพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ระหว่างตัวแปรคือ มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา กับไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา ผลการวิเคราะห์ ปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา ทอพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา จำแนกตามตัวแปร วุฒิ

ก้าน	พฤติกรรมการสอน	มีวุฒิทางศิลปะ		ไม่มีวุฒิทางศิลปะ		t-test
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	การเตรียมการสอน	3.400	0.286	3.430	0.300	-0.357
2	วิธีสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน	3.357	0.287	3.379	0.346	-0.463
3	การควบคุมชั้น การสร้างบรรยากาศในการสอน	3.262	0.329	3.352	0.346	-0.947
4	การวัดผล การประเมินผล	3.052	0.335	3.106	0.339	-0.556
	รวม	3.246	0.273	3.303	0.277	-0.725

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษากับไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา ทอพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ผลปรากฏว่า แต่ละบ้านและรวมทุกบ้านของ
 พฤติกรรมการสอน มีค่าสถิติ t -test เท่ากับค่า $t = 1.984$ แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบ
 ทัศนคติระหว่างครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิกับไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการ
 สอนศิลปศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $.05$ $t = -0.725$ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ
 แต่ละบ้านของพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ผลปรากฏทั้งรายละเอียดต่อไปนี้

เปรียบเทียบทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาค้นการเตรียมการสอนด้าน
 วิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน
 และด้านการวัดผลและการประเมินผล ผลปรากฏว่า ครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิทางศิลปะหรือ
 ศิลปศึกษา กับที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ $.05$ ($t = -0.375$, $t = -0.463$, $t = -0.947$ และ $t = -0.556$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 3

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอน
 ศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ระหว่างตัวแปร คือ อายุราชการ 1 - 10 ปี
 กับอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 6 เปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตาม
 ช่วงอายุราชการ

ก้าน	พฤติกรรมการสอน	1 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		t-test
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	การเตรียมการสอน	3.476	0.275	3.403	0.308	1.071
2	วิธีสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน	3.489	0.335	3.338	0.329	2.188*
3	การควบคุมชั้น การสร้างบรรยากาศ ในการสอน	3.431	0.344	3.290	0.377	2.006*
4	การวัดผลการประเมินผล	3.156	0.350	3.068	0.329	1.237
	รวม	3.367	0.278	3.255	0.266	1.964

* แทนระดับนัยสำคัญ .05

$$t_{.05(100)} = \pm 1.984$$

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี กับครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมปรากฏว่า ครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี กับที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t=1.964$) ส่วนการพิจารณาเปรียบเทียบทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านระหว่างครูสอนศิลปศึกษาสองกลุ่มนี้ ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ทัศนคติของพฤติกรรมการสอนศิลปะศึกษาระหว่างครูสอนศิลปะศึกษาที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี กับที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ด้านการเตรียมการสอนและด้านการวัดผลและการประเมินผล ครูสอนศิลปะสองกลุ่มนี้ มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = 1.071, t = 1.237$) ตามลำดับ) ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์ ครูสอนศิลปะศึกษา 2 กลุ่มนี้ มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = 2.188$) เช่นเกี่ยวกับการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน ครูสอนศิลปะสองกลุ่มนี้ ก็มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = 2.006$)

การศึกษานั้ปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปะศึกษา ตามหลักสูตรประเภทศึกษา ท.ศ. 2521 ของครูสอนศิลปะศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา โดยศึกษาจาก ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 83 คน ผลการศึกษปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปะศึกษาของครูสอนศิลปะศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ข้อ	ข้อความ	ปัญหาและ อุปสรรค N = 83	ร้อยละ
1.	ด้านการเตรียมการสอน		
1.1	การศึกษาเอกสารหลักสูตร	22	19.13
1.2	การปรับแผนการสอน	25	21.74
1.3	การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์	45	39.13
1.4	การเตรียมการสาธิต	23	20.00
	รวม	115	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ปัญหาและอุปสรรค N = 83	ร้อยละ
2.	ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์		
2.1	วิธีสอนที่ใช้	11	10.38
2.2	การสาธิตกระบวนการทางศิลปะ	29	27.36
2.3	การให้นักเรียนทำงานศิลปะ	37	34.90
2.4	การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การสอน	29	27.36
	รวม	106	100.00
3.	ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน		
3.1	สถานที่เรียน	30	28.59
3.2	การสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน	11	10.48
3.3	การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะโดยอิสระ	23	21.90
3.4	การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะวิจารณ์	41	39.05
	รวม	105	100.00
4.	ด้านการวัดผลและการประเมินผล		
4.1	การประเมินผลตามจุดประสงค์	10	16.67
4.2	การประเมินผลโดยสังเกตการทำงานศิลปะ	11	18.33
4.3	การประเมินผลความสำคัญในคุณค่าของศิลปะ	27	45.00
4.4	การประเมินผลโดยการตรวจผลงานศิลปะ	12	20.00
	รวม	60	100.00

จากตาราง 7 ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จากแบบสอบถาม 83 ฉบับ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาทุกด้าน เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในแต่ละด้านของพฤติกรรมการสอน ผลปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคด้านการเตรียมการสอน พบว่า การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด คือ ร้อยละ 39.13 รองลงมาได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการปรับแผนการสอนร้อยละ 21.74 ปัญหาอุปสรรคในการเตรียมการสาธิต และการศึกษาเอกสารหลักสูตรร้อยละ 20.00 และ 19.13 ตามลำดับ
2. ปัญหาและอุปสรรคด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน พบว่า การให้นักเรียนทำงานศิลปะมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดถึงร้อยละ 34.90 รองลงมาตามลำดับได้แก่ การสาธิตกระบวนการทางศิลปะและการใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์การสอน มีปัญหาและอุปสรรคในระดัมนี้อยู่คือ ร้อยละ 27.36 วิธีสอนที่ใช้มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดร้อยละ 10.38
3. ปัญหาและอุปสรรคด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน พบว่า การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะวิจารณ์ มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดถึงร้อยละ 39.05 รองลงมาได้แก่ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสถานที่เรียนร้อยละ 28.59 ปัญหาและอุปสรรคในการให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะโดยอิสระร้อยละ 21.90 ส่วนการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนมีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดร้อยละ 10.48
4. ปัญหาและอุปสรรคด้านการวัดผลและการประเมินผล พบว่า การประเมินผลความสำนึกในคุณค่าของศิลปะมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคือร้อยละ 45.00 รองลงมาได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลโดยการตรวจผลงานศิลปะร้อยละ 20.00 การประเมินผลโดยสังเกตการทำงานศิลปะมีปัญหาและอุปสรรคร้อยละ 18.33 และการประเมินผลจากจุดประสงค์มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุดร้อยละ 16.67

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษา ปรากฏว่า การประเมินผลความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ ซึ่งอยู่ในด้านการวัดผลและประเมินผลมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ในด้านการเตรียมการสอน ร้อยละ

39.13 การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะวิจารณ์ในด้านการควบคุมชั้น และการสร้างบรรยากาศ
ในการสอนร้อยละ 39.05 การให้นักเรียนทำงานศิลปะในค่านิยมสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์
ร้อยละ 34.90 ส่วนวิธีสอนที่ใช้ในค่านิยมสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน มีปัญหาและอุปสรรค
น้อยที่สุดร้อยละ 10.38

บทที่ 5

สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ว่ามีลักษณะพิเศษหรือนิมิต
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยจำแนกตามวุฒิ และอายุราชการ
3. เพื่อศึกษานิสัยและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เลือกจากประชากรที่เป็นครู อาจารย์ สอนศิลปศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2529 จำนวน 120 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 60 โรงเรียน ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอและกิ่งอำเภอ รวม 8 แห่ง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกแบบง่าย ๆ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. จำแนกอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดสงขลาออกเป็นสามขนาด โดยถือเอาจำนวนมากน้อยของกลุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอเป็นเกณฑ์ ได้อำเภอขนาดใหญ่ 5 แห่ง อำเภอขนาดกลาง 5 แห่ง อำเภอขนาดเล็กหรือกิ่งอำเภอ 4 แห่ง จากแต่ละขนาดของอำเภอและกิ่งอำเภอ เลือกอำเภอและกิ่งอำเภอมา 50 เปอร์เซ็นต์ ได้อำเภอขนาดใหญ่ 3 แห่ง อำเภอขนาดกลาง 3 แห่ง และอำเภอขนาดเล็กหรือกิ่งอำเภอ 2 แห่ง

2. เลือกจำนวนกลุ่มโรงเรียนจากอำเภอและกิ่งอำเภอตัวอย่าง เอาเพียง 50 เปอร์เซ็นต์ ของผลรวมจำนวนกลุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาดอำเภอและกิ่งอำเภอได้จำนวนกลุ่มโรงเรียนดังนี้ อำเภอขนาดใหญ่ 12 กลุ่มโรงเรียน อำเภอขนาดกลาง 6 กลุ่มโรงเรียน อำเภอขนาดเล็กหรือกิ่งอำเภอ 2 กลุ่มโรงเรียน รวมเป็น 20 กลุ่มโรงเรียน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนตัวอย่าง

3. เลือกโรงเรียนตัวอย่างจากแต่ละอำเภอตัวอย่าง โดยเอามา 3 โรงต่อ 1 กลุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอทั้ง 8 แห่งที่เลือกไว้ ได้จำนวนโรงเรียนตัวอย่างทั้งหมด 60 โรง และในแต่ละโรงเรียนเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนศิลปศึกษามาโรงละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนศิลปศึกษาทั้งหมด 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาคตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ปรกษด้วยแบบสอบถามสามตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลส่วนตัวของครูสอนศิลปศึกษา ผู้ซึ่งทชบแบบสอบถามมีรายละเอียดเฉพาะในส่วนที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามทัศนคติของครูสอนศิลปะศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรม
การสอนศิลปะศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จำนวน 50 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการ
วิเคราะห์หาคุณภาพแล้วดังนี้

คุณภาพของแบบสอบถามทัศนคติของครูสอนศิลปะศึกษา

1. ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน
2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 1.773 ถึง 5.814

(ดูภาคผนวก ข หน้า 27 - 31)

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) จากแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น
0.881

ตอนที่สาม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคใน
การสอนศิลปะศึกษา จำนวน 4 ตอน มี 16 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมี 3 ตอน มีข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ
กับกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการประสานงานและขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้ช่วย
นักวิจัยช่วยจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน ส่งคืนผู้วิจัยผ่านทางสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

การจักรกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามต้องการ 102 ฉบับ และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์
ของข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้ง 102 ฉบับ ปรากฏว่า
มีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสามตอน จำนวน 83 ฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามโดยเปลี่ยนค่าระดับทัศนคติในแต่ละข้อเป็นคะแนน

3. แบบสอบถามแต่ละฉบับที่ตรวจให้คะแนนแล้ว นำมารวมคะแนนโดยแยกเป็นรายข้อ แยกคะแนนไว้เป็นรายมิติตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

4. หาค่าสถิติพื้นฐาน และค่าสถิติ t -test เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ สัมพันธ์กับตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งโดยลักษณะส่วนรวม และโดยรายมิติเปรียบเทียบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสามขั้นตอน คือ

1. ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ศึกษาโดยส่วนรวม ได้ค่าเฉลี่ย 3.295 ซึ่งทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษา มีลักษณะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนศิลปศึกษา และสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ทั้งที่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา และที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 และเมื่อพิจารณาทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาแต่ละด้าน ผลสรุปได้ดังนี้

ทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน ปรากฏค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ระดับ 3.425 การวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนได้ค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ระดับ

3.391 ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอนได้ค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่

ระดับ 3.340 และด้านการวัดผลและประเมินผลได้ค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ระดับ 3.009

2. ครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา กับครูสอนศิลปศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = -0.725$) ครูสอนศิลปศึกษาทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 2 ที่ว่า ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษากับที่ไม่มีวุฒิ

ทางศิลปะหรือศิลปศึกษา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แตกต่างกัน

3. ครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี กับครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = -1.964$) หมายความว่า ครูสอนศิลปศึกษาทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อ 3 ที่ว่าครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี กับที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ผลสรุปแยกออกได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้ คือ ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสองกลุ่มนี้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในด้านวิธีสอน และการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน กับด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน ($t = 2.188$, $t = 2.006$ ตามลำดับ) ส่วนด้านการเตรียมการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผลนั้น ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสองกลุ่มนี้ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t = 1.071$, $t = 1.237$)

การศึกษานិพจน์และอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ผลปรากฏว่า ครูสอนศิลปศึกษามีนิพจน์และอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยในแต่ละด้านของพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาทั้งสี่ด้าน มีนิพจน์และอุปสรรคอยู่ในระดับสูงทุกด้านควย

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยทัศนคติโดยส่วนรวม 3.295 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าระดับ 2.500 อันเป็นครึ่งหนึ่งของ

คะแนนเต็มของแต่ละข้อ หมายความว่า ครูสอนศิลปศึกษามีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา อยู่ในระดับที่เห็นด้วยแสดงว่า ครูสอนศิลปศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประณศึกษาทั้งกล่าว เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนแต่ละท่านก็พบว่า ครูสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาอยู่ในระดับที่เห็นด้วยทุกท่าน ซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุดของทัศนคติ 3.425 ได้แก่ ท่านการเตรียมการสอน รองลงมา ค่าเฉลี่ย 3.391 ได้แก่ ท่านวิธีสอน และการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน ค่าเฉลี่ย 3.340 ได้แก่ ท่านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอนและค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.099 ได้แก่ ท่านการวัดผลและการประเมินผล

เมื่อผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประณศึกษาดังกล่าว พฤติกรรมการสอนของครูสอนศิลปศึกษาก็น่าจะมีลักษณะสัมพันธ์กับทัศนคติ คือ มีพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2521 โดยเหตุผลที่ เอนกกุล กริแสง (2529 : 22) กล่าวไว้ในเรื่ององค์ประกอบของทัศนคติว่า ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เขาจะยิ่งมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้ามูลคณมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เขาก็ย่อมแสดงพฤติกรรมในทางที่ตรงกันข้าม ชีระพร อุวรรณโณ (2528 : 145) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ทัศนคติมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สำหรับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาจังหวัดสงขลา มีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับเหตุผลดังกล่าว คือ ครูสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีพฤติกรรมการสอนที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2526 : 58) ซึ่งระบุโดยสรุปว่า ครูไม่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตรที่นำมาใช้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพฑูริย์ แจ่มพงษ์ (2528 : 231) พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษายังไม่สอดคล้องกับแนวทางของหลักสูตรใหม่ (พ.ศ. 2521)

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แต่พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาของครูเหล่านี้มิได้มีลักษณะที่สัมพันธ์สอดคล้องกับทัศนคติดังกล่าว ที่เป็นดังนี้ สาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะครูเหล่านี้มีปัญหาและอุปสรรค ในด้านการสอนศิลปศึกษา ซึ่งจากผลจากการสำรวจความคิดเห็นของครูในตำบลปัญหาและอุปสรรคนั้น พบว่า ครูมีปัญหาและอุปสรรคในทุก ๆ ด้าน ส่วนอีกสาเหตุหนึ่งน่าจะเป็นเพราะการเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรใหม่ (หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521) ซึ่งอาจเป็นการยากที่ครูจะเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนอย่างฉับพลัน เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใด ๆ นั้น ต้องอาศัยเวลาดำเนินการเป็นขั้นตอน

ผลของการเปรียบเทียบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรทั้งกล่าวระหว่างครูที่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษา กับครูที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะหรือศิลปศึกษานั้น ผลปรากฏว่า ครูทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน การที่มีผลเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะสาเหตุที่ว่า การสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 นั้น ไม่มุ่งที่จะเน้นด้านทักษะฝีมือ ทั้งที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 24) กล่าวว่า ครูสอนศิลปศึกษาต้องคำนึงว่าเรามีไ้มุ่งให้เด็กไปเป็นศิลปิน จึงเป็นไปได้ว่าการที่ครูมีวุฒิในทางศิลปะหรือศิลปศึกษาหรือไม่นั้น ไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความแตกต่างด้านทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนนี้

ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จากการเปรียบเทียบระหว่างครูสอนศิลปศึกษาที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี กับที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ถ้าพิจารณาจากทัศนคติโดยรวมจะปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาทัศนคติของพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาในแต่ละด้าน จะพบว่าจะมีความแตกต่างเป็นสองประเด็นคือ มีทัศนคติทั้งที่แตกต่างและไม่แตกต่าง ด้านที่ครูทั้ง 2 กลุ่มนี้มีทัศนคติที่แตกต่างกันคือ ด้านวิธีสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน และด้านการควบคุมชั้น การสร้างบรรยากาศในการสอน จากผลของการเปรียบเทียบพบว่า ครูที่มีอายุราชการน้อย

(1 - 10 ปี) มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนคือ ฝึกหัดในชั้นวิธีสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์ และด้านการควบคุมชั้น การสร้างบรรยากาศในการสอนดีกว่าครูที่มีอายุราชการมาก (10 ปีขึ้นไป) ส่วนทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนในอีกสองด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน และการวัดผล การประเมินผลนั้นไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างครูทั้งสองกลุ่มนี้

การที่ครูสอนศิลปศึกษาสองกลุ่มที่มีอายุราชการแตกต่างกันมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาในด้านการเตรียมการสอนและการวัดผล การประเมินผล ไม่แตกต่างกัน นั้น อาจเป็นเพราะว่าในสองด้านนี้ครูสอนศิลปศึกษาจะต้องยึดแผนการสอนซึ่งกรมวิชาการกำหนดไว้ในหลักสูตร การที่แผนการสอนกำหนดแนวทางให้แก่พฤติกรรมเหล่านี้จึงอาจมีผลทำให้ทัศนคติระหว่างครูสองกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน แต่สำหรับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาอีกสองด้าน คือ ด้านวิธีสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน และการควบคุมชั้น การสร้างบรรยากาศในการสอนนั้น เป็นด้านที่ครูสอนศิลปศึกษามีอิสระสามารถสอนได้ตามความถนัด และความสนใจของแต่ละกลุ่ม ครูศิลปะที่มีอายุราชการ 1 - 10 ปี อาจจะยังไม่ได้รับอิทธิพลจากการสอนตามหลักสูตรเก่า (ก่อน พ.ศ. 2521) ส่วนครูสอนศิลปศึกษากลุ่มที่มีอายุราชการมากกว่า (10 ปีขึ้นไป) ซึ่งเคยชินต่อการใช้หลักสูตรเก่า (พ.ศ. 2503) แต่ต้องเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรใหม่ ซึ่งแตกต่างกัน สาเหตุเหล่านี้จึงอาจมีผลทำให้ทัศนคติของครูศิลปศึกษาทั้งสองกลุ่มนี้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางด้านการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่มีพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษามตามหลักสูตรประถมศึกษาที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน (หลักสูตร พ.ศ. 2521) เพื่อที่จะให้นำเอาผลการศึกษาวิจัยไปเป็นแนวประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูสอนศิลปศึกษาโดยส่วนรวมมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการสอน

ศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาคงกล่าว แต่ขณะเดียวกัน ครูสอนศิลปศึกษาก็ได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวนี้ด้วย แม้ว่าปัญหาและอุปสรรคจะไม่อยู่ในระดับสูงก็ตาม

ในขั้นตอนของการนำเอาผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูสอนศิลปศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา ควรจะได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายชื่อ พร้อมกับ การพิจารณาระดับปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษาประกอบไปด้วย เพื่อจะได้มองเห็นแง่มุมและแนวทางที่เหมาะสมในการร่วมกันแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา อันยังผลต่อการพัฒนาคุณค่าและศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์ในตัวนักเรียนให้เจริญงอกงามและมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ผลการศึกษาวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักพัฒนาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรได้นำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทางให้ครูสอนศิลปะและนักเรียนได้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติกิจกรรมด้านศิลปะรวมกัน

อนึ่ง หัตถ์คดีเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนละเอียดอ่อน โดยเฉพาะในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการพิจารณาหัตถ์คดี จึงควรจะได้ศึกษาเปรียบเทียบกับประกอบ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาของครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดสำหรับการทำวิจัยต่อไปดังนี้

1. การศึกษาวิจัยหัตถ์คดี ควรจะได้ศึกษาสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูเป็นส่วนประกอบไปด้วย นอกเหนือจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้เพื่อความชัดเจนสมบูรณ์ในการอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการวิจัยในลักษณะนี้ย่อมต้องจำกัดขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง (เช่น หากการศึกษาในลักษณะของการศึกษารายกรณี หรือ

2. ควรจะไม่เพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น นอกเหนือจากการกระจายข้อสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อลดในการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพและมีความเชื่อมั่นระดับสูง

3. แบบสอบถามในรายข้อควรให้มีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวก (Positive) และข้อความเชิงลบ (negative) คละกันไป เพื่อที่จะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นแย้งบ้าง ทำให้ต้องใช้ความคึกพิจารณาในการตอบแบบสอบถามยิ่งขึ้น อันจะเป็นการช่วยลดลักษณะการตอบแบบเผลอสุ่มได้บ้าง

မကုသကုသ

บรรณานุกรม

- ณนต สุคประเสริฐ. "การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่," วารสารการศึกษา.
4 : 16 - 18 ; มกราคม 2525.
- กิ่งฟ้า สินธุวงษ์. "การพัฒนาการสอนอย่างมีระบบ," วารสารศึกษาศาสตร์. 3 : 17 ;
มิถุนายน - กันยายน 2527.
- กุศลวี เรืองเกษ. พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์
การสอน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2518. อักษรอาเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5.
(พ.ศ. 2525 - 2529) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. 2526.
- จรรยา ภูมณี. "กระบวนการสอน," (Instruction Process) วารสารประชาศึกษา.
22 : 2 - 7 ; กรกฎาคม 2521.
- ชวสิท กายแก้ว และกุศลวี เหมทานนท์. วิธีสอนคือการศึกษา ภาคทฤษฎีและแนวปฏิบัติ
ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.
- ชูศรี วงศ์รักนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักษรอาเนา.
- ชูศรี ธนิหประชากร. วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ :
วิชรการพิมพ์, 2525.
- จิตยา สุวรรณชน. "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรม," วารสารพัฒนาบริหาร
ศาสตร์. 17(4) ; ตุลาคม 2520.
- ถาวร ทองศึก. "การปลูกฝังคุณธรรมและเสริมสร้างลักษณะนิสัยแก่นักเรียน," วารสาร
ประชาศึกษา. 4 : 21 - 23 ; สิงหาคม 2527.
- ทักษิณคดีศึกษา. สถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้.
7 : 3583 - 3584 ; 2529.

- ทวี วัฒน. "บทบาทของครูในห้องเรียน," วารสารมิตรครู. 22 : 44 - 47 พฤศจิกายน 2526.
- เทพ หังงาน. "การควบคุมชั้น," วารสารศึกษาศาสตร์. 2 : 65 - 75 กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2526.
- ธีระพร อูรรณโณ. "การวัดทัศนคติ : ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม," วารสารครุศาสตร์. 2 : 133 - 134 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2528.
- นพคุณ เคนพรม. ทัศนะของครูประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีวการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อักษรสำเนา.
- นิรมล ศิริพสาร สวัสดิ์พิตร. สื่อศึกษากับครูประถม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิริพเสน 2525.
- บังอร ภาภิรมย์ขวัญ. วิชาสถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- _____. สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีติการพิมพ์, 2523.
- ปรเมศวร์ ชุนภักดิ์. การศึกษาค้นคว้าคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักษรสำเนา.
- ประกอบ อารยคุปต์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มโน พิสุทธิรัตนานนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านพักครูกลุ่มปริก อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2530
- ประทุม รอดประเสริฐ. ผู้นำและพฤติกรรมการบริหารงาน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ประยูร ศรีประชาชน และนิรมล กิตติวิญญ์. "นโยบายการศึกษาของไทยในยุครัตนโกสินทร์," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 4 : 34 - 60 ; เมษายน - พฤษภาคม 2525.
- ประยูร อษานาน. "ทฤษฎีการเรียนรู้และการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา," วารสารศึกษาศาสตร์. 1 : 14 - 21 ; ตุลาคม 2525 - มกราคม 2526.

- บุสดี ภูอินทร์. "บรรยากาษในห้องเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาใหม่," วารสาร
ประถมศึกษา. 7 : 19 - 20 ; กุมภาพันธ์ 2521.
- ไพฑูริย์ แจ่มพงศ์. "การรับรู้เจตคติ และการปฏิบัติของครูประถมศึกษา ในเรื่องพฤติกรรมของ
ครูที่หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ต้องการ," ผลงานวิจัยทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
กับการศึกษา. 1 : 2- 098 ; 2528.
- มะลิฉัตร เอื้ออาพันธ์. "อิทธิพลของระบบการเรียนการสอนสองระบบที่มีต่อศิษย์ศึกษา,"
สัจนิพนธ์การพัฒนาศิลป์เชิงปฏิบัติการ. : 40 - 49 ; 2530.
- มัย สุขเยี่ยม. ทัศนของผู้บริหารโรงเรียนและครู ต่อบทบาทการบริหารบุคลากรครูของ
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.
- ฉ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจ
การพิมพ์, 2524.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช. ความเห็นของนักวิชาการและผู้ใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการปรับ
แผนการสอนวิชาศึกษา ศาสนาและสังคมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัสสาเนา.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. "การสอนศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่," วารสารประถมศึกษา.
8 : 24 - 25 ; มีนาคม 2521.
- วินัย โสมที. "ศึกษา," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2 : 112 - 114 ; ตุลาคม -
ธันวาคม 2528.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิชมอลอาร์ต, 2526.
- ศิริศักดิ์ ศิรินันท์ศักดิ์. ทัศนคติของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการทดสอบปลายปี.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2518. อัสสาเนา.
- ศิลปกรรมไทย, สมาคม และห้องเซ็นทรัล. สัจนิพนธ์การแสดงศิลปะเด็กแห่งประเทศไทย.
ครั้งที่ 3. 2525.

ศิลปกรรมไทย, สมาคม และห้างเซ็นทรัล. คู่มือกรรมการแสดงศิลปะแห่งประเทศไทย
ครั้งที่ 4. 2526.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

_____. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ในเค็ดโปรดักชั่น, 2521.

_____. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.

_____. คู่มือการสอนศิลปะศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเคียนสโตร์,
2529.

ศึกษาธิการจังหวัด, สำนักงาน จังหวัดสงขลา. สถิติทางการศึกษาประจำเดือนตุลาคม
ปีการศึกษา 2529. อีศำเนา.

สวิง อินทรราช. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มโน พิสุทธิรัตนานนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเกาะสโงงจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2530.

สงขลา เทศบาลเมือง จังหวัดสงขลา. สถิติทางการศึกษาประจำเดือนตุลาคม พ.ศ. 2529.
นายเอกสาร

สนั่น มีสัจธรรม. "ความสัมพันธ์การประเมินผลกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521," สารพจนานุกรมหลักสูตร. 33 : 51 - 56 ;
ธันวาคม 2527.

สมนึก สิมทอง และชาติ อายูวัฒน์. หลักสูตรและแบบเรียนชั้นประถมศึกษา (วิชาการศึกษา
233). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2522.

สะเคา, เทศบาลตำบล จังหวัดสงขลา. สถิติทางการศึกษาประจำเดือนตุลาคม ปีการศึกษา
2529.

สัมพันธ์ ทองสมัคร. "บทบาทของครูในการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน," วารสารมิตรครู.
1 : 1 - 7 มกราคม 2528.

สายันท์ ชวัญจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มโน พิสุทธิรัตนานนท์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 10 กันยายน

2530.

สารทิ รัตนบุรี. "การเขียนการสอนตามหลักสูตรใหม่," วารสารจันทร์เกษม. 172 :
19 - 33 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2526.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. พฤติกรรมการสอนประถมศึกษา. เล่มที่ 2 หน่วยที่ 6 - 10.
กรุงเทพฯ : สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2526.

สุทัศน์ แดงทอง. พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประ
ถมศึกษาจังหวัดชัยนาท. ปรินธิพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสำเนา.

หาคีใหญ่, เทศบาลเมือง จังหวัดสงขลา. สถิติทางการศึกษาประจำเดือนตุลาคม
ปีการศึกษา 2529. ภายเอกสาร.

เอนกกุล กริแสง. "จดหมายถึงเพื่อนครู," วารสารมิตรครู. 28(3) ; กุมภาพันธ์ 2529.

อารมณ เพชรชื่น. เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการศึกษาระดับประถมศึกษา. 2527.

อุทุม หนูทอง. การศึกษาทัศนคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร. ปรินธิพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักสำเนา.

อำนาจ เป็นสมัย และวิรุณ ทั้งเจริญ. ทัศนวิจารณ์ผลงานวิจารณ์ศิลปกรรม 2516-2526,
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ม.ป.ป.

Clark Gilbert and Enid Zimmerman. "Toward a discipline of Art Education,"
Phi Delta Kappan. 63 : 53 - 55 ; 1981.

Gronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York :
Harper & Row, 1970.

Edwares, Allen L. Statistical Methords for the Behavioral Science.
New York : Rine hart. 1954.

Gene. Mittler A. "Clarifying The Decision - Making Process in Art,"
Studies in Art Education. 25 : 14 - 21.

Palla, Ahmad J. "Changing Attitude toward Art in Elementary School : a Strategy for Teaching the Classroom Teacher," Art Education. 39 : 7 - 12 July, 1986.

Winer, B. Statistical Principles in Experimental Design. New York : McGraw-Hill, 1962.

Young Bernard. "Children's Perception about Art," Art Education. 3 : 47 - 49; November, 1989.

ကမ္ဘာပညာ

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์ มศว. ประสานมิตร

15 กุมภาพันธ์ 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทบทวนแบบสอบถาม

เรียน คุณครู อาจารย์ผู้สอนศิลปศึกษา

ข้าพเจ้า นายมน โสสุทธีรัตนานนท์ นิสิตปริญญาโท ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังอยู่ในระหว่างการทำวิจัยเรื่อง

ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสงขลา ต่อ
พฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521. ในการทำวิจัยครั้งนี้
ข้าพเจ้ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยข้อมูลจากท่านซึ่งเป็นคุณครู อาจารย์ ประถมศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ช่วยทบทวนแบบสอบถามซึ่งได้แนบมาพร้อมหนังสือนี้
ข้อมูลจากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับ
ประถมศึกษาจังหวัดสงขลาโดยรวม และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ข้าพเจ้าโดยส่วนตัวด้วย
จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้า

ขอแสดงความนับถือ

(นายมน โสสุทธีรัตนานนท์)

หมายเหตุ

แบบสอบถาม

ทบทวนใจ ครั้งที่ ๑

แบบสอบถาม เรื่อง

ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ว่าเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วยมากน้อยเพียงใด ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านพิจารณาความความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน ผู้วิจัยจะเสนอผลของการวิจัยออกมาเป็นผลสรุปภาพรวมซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกับท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในวงกลม ○ หน้าข้อความและเติมรายละเอียดในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิปริญญา ☐ มี ☐ ไม่มี

3. วุฒิ (โปรดระบุ)
4. วิชาเอก (โปรดระบุ)
5. อายุราชการ ☐ 1 - 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
6. ขณะนี้สอนวิชาใดปศุศึกษา ในระดับชั้น (โปรดระบุ)
7. ประสบการณ์ด้านใดประ หรือ คีตปศุศึกษา
- ☐ เคยเรียนเป็นวิชาเอก ☐ เคยเรียนเป็นวิชาโท
- ☐ เคยเรียนเป็นวิชาเลือก ☐ เคยเข้ารับการอบรม
- ☐ มีความสนใจและมีความถนัด ☐ ไม่มีประสบการณ์มาก่อน

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ความบกพร่องของท่านต่อพฤติกรรมการสอนคีตปศุศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร
ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 คำถามแต่ละข้อจะมีระดับคำตอบ 4 ระดับ คือ
"ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "ไม่เห็นด้วย" "เห็นด้วย" "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"
ท่านจะต้องตอบ โดยใส่เครื่องหมายถูก ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับ
ข้อความที่ท่านเห็นสมควร ตามความบกพร่องหรือทัศนคติของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความบกพร่อง			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๐.	ต้องมีการนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มสอน เนื้อ เรื่องหรือกิจกรรมคีตปศุศึกษา				
๐๐.	สอนคีตปศุศึกษาสอดคล้องกับทฤษฎีในการสอน วิชาอื่น ๆ				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1. <u>ด้านการเตรียมการสอน</u>				
1.1	ก่อนสอนครูต้องทำความเข้าใจสาระ สำคัญและแนวปฏิบัติในเอกสารหลักสูตร วิชาศิลปศึกษา				
1.2	ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนด แผนการสอนศิลปศึกษา				
1.3	วางแผนการสอน โดยยึดแนวและข้อ เสนอแนะในแผนการสอนศิลปศึกษาจาก เอกสารหลักสูตร				
1.4	ทำบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนสอน ทุกครั้ง				
1.5	ปรับแผนการสอนให้กิจกรรมที่สัมพันธ์ กับสื่อวัสดุที่หาได้ภายในท้องถิ่น				
1.6	เตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์การสอนศิลปศึกษา ให้สัมพันธ์กับบันทึกการสอน				
1.7	เลือกสื่อวัสดุที่จะใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม ศิลปศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ของนักเรียนแต่ละระดับ				
1.8	จัดเตรียมผลงานศิลปะที่จะนำมาเป็น ตัวอย่างในการสอนให้มีความสัมพันธ์ กับ เนื้อเรื่องที่จะสอน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความกึกก้อง			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.9	การเรียนการสอนที่มีการสาธิต ครูจะ ต้องเตรียมหาวัสดุทางในการแก้ปัญหาใน ขณะสอนจริง				
1.10	บอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้าในการ เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนศิลปศึกษา ในคราวต่อไป				
1.11	ต้องค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนศิลปศึกษาเพิ่มเติม				
1.12	ครูต้องมีบุคลิกภาพที่แสดงออกถึง ความตั้งใจที่จะสอนศิลปศึกษาคอย อารมณ์แจ่มใสร่าเริง				
2. <u>ด้านวิธีสอนและการใช้</u> <u>วัสดุอุปกรณ์การสอน</u>					
2.1	จุดประสงค์เฉพาะในหลักสูตรวิชาศิลป ศึกษามีความสัมพันธ์กับการกำหนด วิธีสอน				
2.2	สอนตามบันทึกการสอนซึ่งสัมพันธ์กับ แนวการสอนที่เสนอแนะไว้ในแผน การสอน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความลึกเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2.3	สอนโดยให้นักเรียนมีอิสระในการแสดง ออกตามความสามารถและความถนัด ของตนเอง				
2.4	สอนโดยเน้นที่กระบวนการปฏิบัติงาน ทางศิลปะมากกว่าเน้นผลงานศิลปะ ที่สำเร็จแล้ว				
2.5	สอนให้นักเรียนได้แสดงออกทางศิลปะ จากสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นในชีวิต ประจำวัน				
2.6	สอนโดยการสาธิตการใช้วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานศิลปะ				
2.7	ใช้ผลงานศิลปะมาเป็นตัวอย่างประกอบ การสอนแนวคิดและกระบวนการทาง ศิลปะ				
2.8	สอนให้มีการฝึกหัดตามความต้องการ ของนักเรียน				
2.9	สอนให้นักเรียนรู้จักใช้สื่อวัสดุอย่าง เหมาะสมและประหยัด				
2.10	การจัดกิจกรรมศิลปะบางอย่างให้ นักเรียนมีอิสระในการแบ่งกลุ่มและมี ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนี้มากที่สุด				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2.11	ครูไม่ควรปล่อยให้เด็กเรียนปฏิบัติ กิจกรรมศิลปะกันตามลำพัง โดย ปราศจากการควบคุมดูแล				
2.12	ครูไม่ควรใช้วิธีสอน โดย ครู เป็นผู้ออก คำสั่งและให้เด็กเรียนทำตาม				
	3. <u>ด้านการควบคุมชั้นและการสร้าง บรรยากาศในการสอน</u>				
3.1	จัดสภาพห้อง เรียนให้มีความสะอาดเรียบร้อย และให้เด็กเรียนเคลื่อนย้ายในห้อง เรียน ได้ตามความจำเป็นต่อกิจกรรมศิลปะศึกษา				
3.2	ให้เด็กเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่ง ห้องเรียนและร่วมกันดูแลรักษา ความสะอาด				
3.3	ให้มีการจัดแสดงผลงานศิลปะของ นักเรียนในห้อง เรียน และจัดเปลี่ยน เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ				
3.4	จัดมุมวิชาการ เพื่อ เสริมการเรียน การสอนศิลปะศึกษาที่เหมาะสมกับ ระดับ ผู้เรียน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3.5	ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนใน ขณะปฏิบัติงานศิลปะอย่างทั่วถึง				
3.6	ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีความมั่นใจ ในการแสดงออกทางศิลปะ				
3.7	ให้นักเรียนได้สังเกตการทำงานศิลปะ ของเพื่อน ๆ และแลกเปลี่ยนความคิด เห็นซึ่งกันและกัน				
3.8	ครูไม่ควรเข้าไปช่วยเหลือรื้อรฉนักเรียน ในการตัดสินใจแก้ปัญหาขณะทำงาน ศิลปะ				
3.9	ครูคอยดูแลและอำนวยความสะดวกแก่ นักเรียนในขณะทำงานศิลปะอย่างทั่วถึง				
3.10	ครูไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์งานศิลปะของ นักเรียนในระหว่างที่นักเรียนกำลัง สร้างสรรค์งานศิลปะ				
3.11	ครูต้องสร้างความสัมพันธ์อย่างที่ดี เพื่อ ให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกใน การแสดงออกทางศิลปะ				
3.12	ครูให้ความสนใจและชื่นชมในการแสดง ออกและผลงานศิลปะของนักเรียน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	4. <u>ด้านการวัดผลและประเมินผล</u>				
4.1	ประเมินผล โดยยึดจุดประสงค์ของหลักสูตรและจุดประสงค์เฉพาะเนื้อหาวิชาศิลปะ				
4.2	สังเกตการเลือกใช้สื่อวัสดุกับลักษณะและรูปแบบของงานศิลปะ				
4.3	สังเกตการรู้จักใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้				
4.4	ประเมินผลการเรียนศิลปะศึกษาโดยเน้นที่กระบวนการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะของนักเรียนทุกครั้ง				
4.5	สังเกตความสนใจและการแสดงออกทางศิลปะตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน				
4.6	สังเกตความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของนักเรียน				
4.7	สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะระดับกลุ่มของนักเรียน				
4.8	สังเกตการแสดงออกซึ่งความเพลิดเพลินสนุกสนานในการทำกิจกรรมทางศิลปะของนักเรียน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความนึกเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4.9	สังเกตการแสดงออกในทางวิพากษ์ วิจารณ์ผลงานศิลปะและท่าทีขณะรับฟัง การวิพากษ์วิจารณ์				
4.10	สังเกตการให้ความสนใจในการเก็บ รักษาผลงานศิลปะของตนเอง และของเพื่อน ๆ				
4.11	ประเมินผลในความเป็นผู้มีรสนิยมที่ดี จากบุคลิกภาพ การแต่งกาย และ ห้องใช้ของนักเรียน				
4.12	แจ้งผลการประเมินผลการเรียนศิลปะ ศึกษาให้นักเรียนแต่ละคนทราบทุกครั้ง				

ตอนที่ 3

คำชี้แจง จากประสบการณ์ในการสอนศิลปะศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
เกี่ยวกับการเตรียมการสอน, วิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน,
การควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน การวัดผลและการประเมินผล
ท่านคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

ขอได้โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่างข้างล่างของแต่ละ
ประเด็นต่อไปนี้ให้มากที่สุด ขอขอบคุณล่วงหน้า

1. ปัญหาและอุปสรรค ด้านการเตรียมการสอน
 - 1.1 การศึกษาเอกสารหลักสูตร
 - 1.2 การทำบันทึกการสอน
 - 1.3 การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์
 - 1.4 การเตรียมการสาธิต
2. ปัญหาและอุปสรรค ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
 - 2.1 วิธีสอนที่ใช้
 - 2.2 การสาธิตกระบวนการทางศิลปะ
 - 2.3 การให้นักเรียนทำงานศิลปะ
 - 2.4 การใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์การสอน
3. ปัญหาและอุปสรรค ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน
 - 3.1 สถานที่เรียน
 - 3.2 การสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน
 - 3.3 การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะโดยอิสระ
 - 3.4 การให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางศิลปะวิจารณ์
4. ปัญหาและอุปสรรค ด้านการวัดผลและการประเมินผล
 - 4.1 การประเมินผลตามจุดประสงค์
 - 4.2 การประเมินผลโดยการสังเกตการทำงานศิลปะ
 - 4.3 การประเมินความสำคัญในคุณค่าของศิลปะ
 - 4.4 การประเมินผลโดยทราวจดผลงานศิลปะ

อื่น ๆ

.....

ความคิดเห็นของท่านจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความเจริญงอกงามทางการศึกษาของชาติ
ต่อไป

(จบแบบสขย ตามเพียง เท่านั้น)

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความแปรปรวน (S^2) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของแบบสอบถาม จากการทดลองใช้ครั้งที่ 1

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่า t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1.						
1.1	3.583	0.265	3.667	0.242	-0.405	คัดออก
1.2	2.583	0.629	2.417	0.447	0.557	คัดออก
1.3	3.333	0.242	3.250	0.205	0.432	คัดออก
1.4	3.500	0.455	3.333	0.242	0.692	คัดออก
1.5	3.833	0.152	3.500	0.273	1.773	คัดเลือกไว้
1.6	3.583	0.447	3.167	0.152	1.866	คัดเลือกไว้
1.7	3.917	0.083	3.167	0.152	5.361	คัดเลือกไว้
1.8	3.500	0.273	3.333	0.242	0.804	คัดออก
1.9	3.583	0.265	3.167	0.152	2.236	คัดเลือกไว้
1.10	3.917	0.083	3.583	0.265	1.956	คัดเลือกไว้
1.11	3.583	0.265	3.333	0.242	1.216	คัดออก
1.12	3.667	0.242	3.417	0.265	1.216	คัดออก
2.						
2.1	3.250	0.205	3.000	0.182	1.393	คัดออก
2.2	3.000	0.364	2.750	0.205	1.149	คัดออก
2.3	3.750	0.205	3.667	0.242	0.432	คัดออก
2.4	3.500	0.455	3.083	0.265	1.701	คัดออก
2.5	3.583	0.265	2.917	0.083	3.912	คัดเลือกไว้
2.6	3.083	0.265	3.167	0.152	-0.447	คัดออก

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่า t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
2.7	3.250	0.386	3.167	0.152	0.394	คัดออก
2.8	3.333	0.606	2.917	0.265	1.546	คัดออก
2.9	4.000	0.000	3.167	0.697	3.458	คัดเลือกไว้
2.10	3.917	0.083	3.250	0.386	3.369	คัดเลือกไว้
2.11	3.250	0.386	2.333	0.424	3.527	คัดเลือกไว้
2.12	3.333	0.242	3.250	0.204	0.432	คัดออก
3.						
3.1	3.833	0.152	3.167	0.333	3.317	คัดเลือกไว้
3.2	4.000	0.000	3.417	0.265	3.924	คัดเลือกไว้
3.3	3.750	0.205	3.250	0.205	2.708	คัดเลือกไว้
3.4	3.833	0.152	3.083	0.083	5.361	คัดเลือกไว้
3.5	3.750	0.205	3.083	0.265	3.369	คัดเลือกไว้
3.6	3.833	0.152	3.000	0.364	4.022	คัดเลือกไว้
3.7	3.583	0.265	3.083	0.447	2.053	คัดเลือกไว้
3.8	2.750	0.750	2.167	0.697	1.679	คัดออก
3.9	3.583	0.265	2.667	0.424	3.824	คัดเลือกไว้
3.10	3.583	0.447	2.833	0.515	2.649	คัดเลือกไว้
3.11	3.197	0.083	3.167	0.152	5.361	คัดเลือกไว้
3.12	3.750	0.205	3.500	0.273	1.254	คัดออก

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่า t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
4.						
4.1	2.833	0.515	2.667	0.424	0.596	คัดออก
4.2	3.250	0.205	2.917	0.083	2.152	คัดเลือกไว้
4.3	3.667	0.242	3.167	0.152	2.759	คัดเลือกไว้
4.4	3.500	0.455	3.000	0.364	1.915	คัดเลือกไว้
4.5	3.583	0.265	3.167	0.152	2.236	คัดเลือกไว้
4.6	3.750	0.204	3.500	0.273	1.254	คัดออก
4.7	3.667	0.042	3.000	0.182	3.546	คัดเลือกไว้
4.8	3.417	0.447	3.167	0.152	1.119	คัดออก
4.9	3.250	0.386	2.833	0.152	1.968	คัดเลือกไว้
4.10	3.500	0.273	2.833	0.333	2.967	คัดเลือกไว้
4.11	2.667	0.265	2.917	0.265	1.969	คัดเลือกไว้
4.12	3.583	0.265	2.917	0.265	3.171	คัดเลือกไว้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.881

จำนวนข้อสอบถาม 48 ข้อ

กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน

จำแนกกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ 50 เปอร์เซ็นต์

คัดเลือกนำไปใช้ได้ 28 ข้อ

แบบสอบถาม

ทดสอบใช้ ครั้งที่ 2

แบบสอบถาม เรื่อง

ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากนักน้อยเพียงใด ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านพิจารณาคำตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน ผู้วิจัยจะเสนอผลของการวิจัยออกมาเป็นผลสรุปภาพรวมซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกับท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

พ.ศ. 2521

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

พ.ศ. 2521

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในวงกลม ○ หน้าข้อความและเติมรายละเอียดในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิปริญญา ☐ มี ☐ ไม่มี

3. วุฒิ (โปรดระบุ)
4. วิชาเอก (โปรดระบุ)
5. อายุราชการ ☐ 1 - 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
6. ขณะนี้สอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับชั้น (โปรดระบุ)
7. ประสบการณ์ด้านศิลปะ หรือศิลปศึกษา
- ☐ เคยเรียนเป็นวิชาเอก ☐ เคยเรียนเป็นวิชาโท
- ☐ เคยเรียนเป็นวิชาเลือก ☐ เคยเข้ารับการอบรม
- ☐ มีความสนใจและมีความถนัด ☐ ไม่มีประสบการณ์มาก่อน

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ความนึกเห็นของท่านต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 คำถามแต่ละข้อจะมีระดับคำตอบ 4 ระดับ คือ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "ไม่เห็นด้วย" "เห็นด้วย" "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ท่านจะต้องตอบ โดยใส่เครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อความที่ท่านเห็นสมควร ตามความนึกเห็นหรือทัศนคติของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความนึกเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๐.	ต้องมีการนำเข้าสู่ทบทวนก่อนเริ่มสอน เนื้อเรื่องหรือกิจกรรมศิลปศึกษา				
๐๐.	สอนศิลปศึกษาสอดคล้องแทรกไปในการสอน วิชาอื่น ๆ				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1. <u>ด้านการเตรียมการสอน</u>				
1.1	เตรียมการสอนวิชาศิลปศึกษาโดย การเริ่มทำความเข้าใจเนื้อหาวิชา และสาระสำคัญในเอกสารหลักสูตร				
1.2	วางแผนการสอนศิลปศึกษาโดยยึด แนวและข้อ เสนอแนะจากแผนการสอน ในเอกสารหลักสูตร				
1.3	วางแผนการสอนให้สัมพันธ์สอดคล้อง กับจุดประสงค์ของหลักสูตรและ จุดประสงค์เฉพาะของ เนื้อหาวิชา ศิลปศึกษา				
1.4	<u>ไม่</u> เตรียมการสอนตามแผนการสอนใน เอกสารหลักสูตร โดย ไม่ไ้พิจารณา ความเหมาะสม				
1.5	ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปรับแผน การสอนเพื่อให้สัมพันธ์กับสภาพท้องถิ่น และความต้องการของนักเรียน				
1.6	ห้ามบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง				
1.7	เตรียมผลงานศิลปะที่จะนำมาใช้ เป็น ตัวอย่างประกอบการสอนให้สัมพันธ์ กับ เนื้อ เรื่องที่จะสอน				

ข้อ	ข้อความ	ระกัยความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. 8	ในการสอนกิจกรรมทางศิลปะนอกสถานที่ ครูต้อง เตรียมการสอน โดยคำนึงถึง ความสะดวกของนักเรียนด้วย				
1. 9	ต้องพร้อมที่จะรับฟังการแสดงความ คิดเห็น และปัญหาของนักเรียนเกี่ยวกับ เนื้อเรื่องที่จะสอน				
1. 10	ศึกษาค้นคว้าความรู้เชี่ยวชาญ มาร่วมใน การสอน เทคนิควิธีหรือกร ะบวนการ ทางศิลปะในบาง เนื้อหา				
1. 11	เตรียม วัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน ศิลปะศึกษาในบาง เนื้อหา				
1. 12	เตรียมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทาง การศึกษาประกอบการสอนศิลปะศึกษา ..				
1. 13	ต้องค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนศิลปะศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ				
1. 14	ครูต้องมีบุคลิกภาพที่แสดงออกซึ่งอารมณ์ ที่แจ่มใส ร่าเริง และความตั้งใจที่จะ สอน				
1. 15	เตรียมการที่จะวัดและประเมินผล ให้สัมพันธ์กับ เนื้อหาวิชาที่สอนและ จุดประสงค์เฉพาะ				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความชัดเจน			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	2. <u>ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์</u>				
	<u>การสอน</u>				
2.1	สอนโดยพิจารณาโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ ระหว่างวิธีสอนกับจุดประสงค์ของ หลักสูตรและจุดประสงค์เฉพาะ ของ เนื้อหา				
2.2	สอน โดยปรับแผนการสอนให้มีความ สัมพันธ์กับความต้องการของนักเรียน				
2.3	สอนตามบันทึกการสอนซึ่ง สัมพันธ์กับ แผนการสอนหลักสูตรโดยพิจารณา				
2.4	สอน โดย เน้นที่กระบวนการปฏิบัติงาน ศิลปะมากกว่า เน้นผลงานศิลปะที่สำเร็จ แล้ว				
2.5	สอนโดยให้นักเรียนมีอิสระในการแสดง ออกตามความสนใจ ความถนัด และ ความสามารถของตน				
2.6	สอน โดยให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่ง การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับศิลปะ				
2.7	เทคนิควิธีและกระบวนการสร้างสรรค์ งานศิลปะ ต้องสอน โดยการสาธิต				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความถี่เห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2.8	เลือกให้ผลงานศิลปะมาเป็นตัวอย่าง ประกอบการสอนแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ และกฎเกณฑ์ทางศิลปะ				
2.9	สอนให้มีการฝึกหัดในกระบวนการ สร้างสรรค์งานศิลปะตามความต้องการ ของนักเรียน				
2.10	สอนให้นักเรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์ งานศิลปะด้วยวัสดุที่หลากหลาย				
2.11	ครูไม่ควรสอนศิลปะศึกษาโดยวิธีออก คำสั่งให้นักเรียนทำตาม				
2.12	ครูไม่ควรสอนศิลปะศึกษา โดยให้ นักเรียนลอกแบบหรือให้ทำเป็นการบ้าน				
2.13	สอนให้นักเรียนมีโอกาสได้ชื่นชมและ ภาคภูมิใจในผลงานศิลปะทั้งของตนเอง และของผู้อื่น				
2.14	ครูไม่ควรสอนศิลปะศึกษาในลักษณะที่ทำให้ นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในการแสดง ออกทางสร้างสรรค์และวิจารณ์ศิลปะ				
2.15	สอนให้นักเรียนรู้จักใช้และเก็บรักษา อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์งาน ศิลปะ				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความชัดเจน			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	3. <u>ด้านการควบคุมชั้นและการสร้าง บรรยากาศในการสอน</u>				
3.1	ครูไม่ควรเข้าไปช่วยเหลือนักเรียน ในการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะสร้างสรรค งานศิลปะ				
3.2	จัดให้มีการทำกิจกรรมศิลปะนอกห้อง เรียน หรือนอกสถานที่เพื่อบรรยากาศใหม่ ๆ ในการสร้างสรรคศิลปะ				
3.3	การแสดงออกซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ศิลปะ ของนักเรียน ครูต้องเน้นเสรีภาพใน การแสดงออกให้มากกว่าหลัก เกณฑ์ การวิจารณ์				
3.4	ครูให้ความสนใจและชื่นชมการแสดงออก และการสร้างสรรคผลงานศิลปะของ นักเรียน				
3.5	ให้นักเรียนมีเสรีภาพในการเลือกชื่นชม หรือวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะ				
3.6	ให้นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมศิลปะ ร่วมกัน เป็นกลุ่ม				
3.7	สนับสนุนให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยน ของงานศิลปะซึ่งกันและกัน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็น ด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	4. <u>ด้านการวัดผลและประเมินผล</u>				
4.1	ประเมินผลการ เรียนศิลปะศึกษา โดยยึด จุดประสงค์ของหลักสูตรและจุดประสงค์ เฉพาะของ เนื้อหาวิชา				
4.2	สังเกตกระบวนการปฏิบัติงานศิลปะของ นักเรียนเพื่อประเมินพัฒนาการทาง อารมณ์และวิธีการถ่ายทอด				
4.3	ตรวจสอบงานศิลปะของนักเรียนเพื่อ ประเมินความคิดสร้างสรรค์ ด้านรูปแบบ และการใช้สื่อวัสดุ				
4.4	ประเมินผลพัฒนาการด้านจิตใจของ นักเรียนโดยสังเกตการแสดงออก ซึ่งการชื่นชมในผลงานศิลปะที่หลากหลาย				
4.5	สังเกตการแสดงออกซึ่งความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการทำกิจกรรมทางศิลปะ ของนักเรียนเพื่อประเมินการ รับรู้ ในสุนทรีภาพ				
4.6	สังเกตการ เตรียมเครื่องมือและสื่อวัสดุ เพื่อการสร้างสรรคงานศิลปะของ นักเรียนเพื่อประเมินบุคลิกภาพด้าน ความขยันและความกระตือรือร้น				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4.7	ศิลปะศึกษาเน้นการประเมินผลที่ ตัวนักเรียนมากกว่าการประเมินผล ที่ผลงานศิลปะ				
4.8	ไม่ควรประเมินผล โดยการจับอันดับ หรือจัดประกวดผลงานศิลปะนักเรียน				

(จบบทสนทนารายนี้)
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความแปรปรวน (s^2) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จากการทดลองใช้ครั้งที่ 2

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่า t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
1.						
1.1	3.600	0.257	3.333	0.238	1.468	คัดออก
1.2	3.333	0.238	2.733	0.352	3.024	คัดเลือกไว้
1.3	3.533	0.409	3.133	0.267	1.884	คัดเลือกไว้
1.4	1.667	0.809	1.867	0.409	-0.702	คัดออก
1.5	3.267	0.495	3.333	0.381	-0.276	คัดออก
1.6	3.667	0.238	3.000	0.143	4.183	คัดเลือกไว้
1.7	3.533	0.409	3.067	0.352	2.071	คัดเลือกไว้
1.8	3.533	0.267	3.400	0.257	0.714	คัดออก
1.9	3.467	0.409	3.400	0.257	0.316	คัดออก
1.10	3.333	0.381	3.200	0.600	0.521	คัดออก
1.11	3.200	0.314	3.333	0.238	-0.695	คัดออก
1.12	3.200	0.171	3.267	0.209	-0.418	คัดออก
1.13	3.800	0.171	3.333	0.238	2.824	คัดเลือกไว้
1.14	3.933	0.067	3.533	0.267	2.683	คัดเลือกไว้
1.15	3.467	0.409	3.333	0.381	0.581	คัดออก
2.						
2.1	3.333	0.381	3.133	0.409	0.871	คัดออก
2.2	3.733	0.352	2.800	0.171	4.995	คัดเลือกไว้
2.3	2.867	0.267	3.000	0.429	-0.619	คัดออก

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่า t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
2.4	3.733	0.209	3.267	0.781	1.816	คัดเลือกไว้
2.5	3.733	0.352	3.400	0.257	1.654	คัดออก
2.6	3.533	0.267	3.467	0.267	0.354	คัดออก
2.7	2.933	0.781	2.733	0.209	0.778	คัดออก
2.8	2.867	0.267	2.800	0.314	0.339	คัดออก
2.9	3.467	0.552	3.133	0.267	1.426	คัดออก
2.10	3.600	0.257	3.533	0.267	0.357	คัดออก
2.11	3.867	0.124	2.533	1.838	3.687	คัดเลือกไว้
2.12	3.200	1.029	2.733	1.067	1.249	คัดออก
2.13	3.933	0.067	3.467	0.267	3.131	คัดเลือกไว้
2.14	3.933	0.067	3.267	0.209	4.913	คัดเลือกไว้
2.15	3.533	0.267	3.733	0.209	-1.122	คัดออก
3.						
3.1	3.067	0.923	2.200	0.314	3.017	คัดเลือกไว้
3.2	3.467	0.267	3.267	0.209	1.123	คัดออก
3.3	3.333	0.524	2.933	0.352	1.655	คัดออก
3.4	3.733	0.209	3.333	0.238	2.316	คัดเลือกไว้
3.5	3.800	0.171	3.200	0.314	3.334	คัดเลือกไว้
3.6	3.733	0.209	3.200	0.314	2.854	คัดเลือกไว้
3.7	3.600	0.257	2.800	0.457	3.666	คัดเลือกไว้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่า t	หมายเหตุ
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2		
4.						
4.1	3.200	0.314	2.867	0.552	1.387	คัดออก
4.2	3.467	0.267	3.067	0.067	2.683	คัดเลือกไว้
4.3	3.400	0.257	2.867	0.267	2.854	คัดเลือกไว้
4.4	3.733	0.209	2.867	0.124	5.814	คัดเลือกไว้
4.5	3.667	0.238	3.133	0.124	3.434	คัดเลือกไว้
4.6	3.467	0.267	2.933	0.781	2.018	คัดเลือกไว้
4.7	3.400	0.543	2.267	0.924	3.624	คัดเลือกไว้
4.8	3.467	0.552	2.533	0.838	3.065	คัดเลือกไว้

จำนวนข้อสอบถาม 45 ข้อ
 กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน
 จำนวนกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ 50 เปอร์เซนต์
 คัดเลือกนำไปใช้ได้ 23 ข้อ

ตาราง แสดงข้อความรายการข้อพิพาทคดี t ไม่ต่ำกว่า 1.75 และอยู่ในเกณฑ์จะนำไปใช้เป็น
แบบสอบถามซึ่งคัดเลือกไว้ 50 ข้อ

ข้อ	ข้อความ	t
1.	<u>ด้านการเรียนการสอน</u>	
1.1	วางแผนการสอนศิลปศึกษาโดยยึดแนวและข้อเสนอแนะจาก แผนการสอนในเอกสารหลักสูตร	3.0241
1.2	วางแผนการสอนให้สัมพันธ์สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และจุดประสงค์เฉพาะของเนื้อหาวิชาศิลปศึกษา	1.8840
1.3	ทำบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง	4.1833
1.4	ปรับแผนการสอนให้กิจกรรมที่สัมพันธ์กับสื่อวัสดุที่หาได้ ภายในท้องถิ่น	1.7728
1.5	เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนศิลปศึกษาให้สัมพันธ์กับบันทึกการสอน	1.8657
1.6	เลือกสื่อวัสดุที่จะใช้ในการทำกิจกรรมศิลปศึกษาให้เหมาะสมกับ ความสามารถของนักเรียนแต่ละระดับ	5.3611
1.7	การเรียนการสอนที่มีการสาธิต ครูต้องเตรียมหาวัสดุทางในการแก้ปัญหา ในขณะสอนจริง	2.2361
1.8	บอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้าในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการเรียนศิลปศึกษาในคราวต่อไป	1.9560
1.9	เตรียมผลงานศิลปะที่จะนำมาใช้เป็นตัวอย่างประกอบการสอน ให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่จะสอน	2.0706
1.10	ทบทวนหาความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปศึกษาเพิ่มเติม อยู่เสมอ	2.8243

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า t
2.	<u>งานวิจัยสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์</u>	
2.1	สอนศิลปศึกษาโดยปรับแผนการสอนให้มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการของนักเรียน	4.9945
2.2	สอนให้นักเรียนได้แสดงออกทางศิลปะจากสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็น ในชีวิตประจำวัน	3.9121
2.3	สอนให้นักเรียนรู้จักใช้วัสดุอย่างเหมาะสมและประหยัด	3.4578
2.4	สอนโดยเน้นกิจกรรมการทำงานศิลปะมากกว่าเน้นผลงานศิลปะ ที่สำเร็จแล้ว	1.8161
2.5	การจัดกิจกรรมศิลปะบางอย่าง ให้นักเรียนได้มีอิสระในการแบ่ง กลุ่มและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้มากที่สุด	3.3697
2.6	ไม่ควรปล่อยให้เด็กเรียนทำกิจกรรมศิลปะกันตามลำพังโดย ปราศจากการควบคุมดูแล	3.5269
2.7	ครูไม่ควรสอนศิลปศึกษาโดยวิธีออกคำสั่งให้นักเรียนทำตาม	3.6868
2.8	ครูไม่ควรสอนศิลปศึกษาในลักษณะที่ให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่น ในการแสดงออกทางสร้างสรรค์และวิจารณ์ศิลปะ	4.9130
2.9	สอนให้นักเรียนมีโอกาสชื่นชมและภาคภูมิใจในผลงาน ศิลปะทั้งของตนเองและของผู้อื่น	3.1305
2.10	ครูต้องมีบุคลิกภาพที่แสดงออกซึ่งอารมณ์ที่แจ่มใสร่าเริง และความตั้งใจที่จะสอน	2.6833

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า t
3.	<u>ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน</u>	
3.1.	จัดสภาพห้องเรียนให้ลักษณะยืดหยุ่นได้และให้นักเรียนสามารถเคลื่อนย้ายในห้องเรียนได้ตามความจำเป็นต่อกิจกรรมศิลปะ	3.3166
3.2	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนและร่วมกันดูแลรักษาความสะอาด	3.9243
3.3	ให้มีการจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียนในห้องเรียนและจัดเปิดเป็นระยะสม่ำเสมอ	2.7080
3.4	จัดหน่วยวิชาการเพื่อเสริมการเรียนรู้การสอนศิลปศึกษาที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน	
3.5	ครูคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะทำกิจกรรมศิลปะอย่างทั่วถึง	3.3697
3.6	ให้นักเรียนได้สังเกตการทำงานศิลปะของเพื่อน ๆ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	2.0525
3.7	ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงออกทางศิลปะ	4.0220
3.8	ครูไม่ควรเข้าไปช่วยเหลือหรือนำนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหาขณะสร้างสรรค์งานศิลปะ	3.0166
3.9	ครูให้ความสนใจและชมเชยการแสดงออกและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของนักเรียน	2.3155
3.10	ให้นักเรียนมีเสรีภาพในการเลือกชิ้นชมและวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะ	3.3345

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า
3.11	ครูคอยดูแลและคอยอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในขณะทำงานศิลปะอย่างทั่วถึง	3.8244
3.12	ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์งานศิลปะของนักเรียนในขณะที่นักเรียนกำลังสร้างสรรผลงานศิลปะ	2.6487
3.13	ครูต้องสร้างความสัมพันธ์อย่างดีเพื่อให้นักเรียนมีความกล้าและมีอิสระในการแสดงออกทางศิลปะ	5.3611
3.14	ให้นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมศิลปะร่วมกันเป็นกลุ่ม	2.8540
3.15	สนับสนุนให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนผลงานศิลปะซึ่งกันและกัน	3.6661
4.	<u>ด้านการวัดผลและการประเมินผล</u>	
4.1	ศิลปะศึกษาเน้นการประเมินผลที่ตัวนักเรียนมากกว่าการประเมินผลที่ผลงานศิลปะ	3.6244
4.2	สังเกตความเหมาะสมในการเลือกวัสดุวัสดุกับลักษณะและรูปแบบของงานศิลปะ	2.1521
4.3	ประเมินผลการเรียนรู้ศิลปะศึกษาโดยเน้นที่กระบวนการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะของนักเรียนทุกครั้ง	1.9149
4.4	สังเกตความสนใจและการแสดงออกทางศิลปะตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน	2.2361
4.5	สังเกตการทำงานศิลปะของนักเรียนเพื่อประเมินพัฒนาการทางอารมณ์และวิธีการถ่ายทอด	2.6835

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	ค่า t
4.6	สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะระดับ กลุ่มของนักเรียน	3.5456
4.7	สังเกตการแสดงออกในทางวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะ และหาที่ขณะรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์	1.9681
4.8	สังเกตการให้ความสนใจในการเก็บรักษางานศิลปะ ของตนเองและของเพื่อน ๆ	2.9665
4.9	ประเมินผลความเป็นผู้มีวินัยที่ดีจากพฤติกรรม การแต่งกายและของใช้ของนักเรียน	1.9692
4.10	ทววจผลงานศิลปะของนักเรียนเพื่อประเมินความคิด สร้างสรรค์ตามรูปแบบและการใช้สีวัสดุ	1.9692
4.11	ประเมินพัฒนาการทางจิตใจของนักเรียนโดยสังเกตการแสดงออก ซึ่งการชื่นชมในผลงานศิลปะที่หลากหลาย	5.8138
4.12	สังเกตการแสดงออกซึ่งความเพลิดเพลินสนุกสนานในการทำ กิจกรรมศิลปะของนักเรียนเพื่อประเมินการรับรู้สุนทรียภาพ	3.4336
4.13	สังเกตการเตรียมเครื่องมือและวัสดุเพื่อการสร้างสรรค์ งานศิลปะของนักเรียนเพื่อประเมินบุคลิกภาพด้านความขยัน และกระตือรือร้น	2.0181
4.14	แจ้งผลการประเมินผลการเรียนศิลปะศึกษาให้นักเรียนแต่ละคน ทราบทุกครั้ง	3.1713
4.15	ไม่ควรประเมินศิลปะของนักเรียนโดยการจับลำคัมหรือจัด ให้มีการประกวด	3.0655

แบบสอบถาม

ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เรื่อง

ทัศนคติของครูสอนศิลปศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ต่อพฤติกรรมการสอน
ศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากนักน้อยเพียงใด ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านพิจารณาคำตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน ผู้วิจัยจะเสนอผลของการวิจัยออกมาเป็นผลสรุปภาพรวมซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกับท่านแต่ประการใด

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

พ.ศ. 2521

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการสอนศิลปศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา

พ.ศ. 2521

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในวงกลม ○ หน้าข้อความและเติมรายละเอียดในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. วุฒิปริญญา ☐ มี ☐ ไม่มี

3. วุฒิ (โปรดระบุ)

4. วิชาเอก (โปรดระบุ)
5. อายุราชการ ☐ 1 - 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
6. ขณะสอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับชั้น (โปรดระบุ)
7. ประสบการณ์ด้านศิลปะ หรือศิลปศึกษา
- ☐ เคยเรียนเป็นวิชาเอก ☐ เคยเรียนเป็นวิชาโท
- ☐ เคยเรียนเป็นวิชาเลือก ☐ เคยเข้ารับการอบรม
- ☐ มีความสนใจและมีความถนัด ☐ ไม่มีประสบการณ์มาก่อน

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ความคิดเห็นของท่านต่อพฤติกรรม รมการสอนศิลปศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 คำถามแต่ละข้อจะมีระดับคำตอบ 4 ระดับ คือ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "ไม่เห็นด้วย" "เห็นด้วย" "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ท่านจะต้องตอบโดยใส่เครื่องหมาย ถูก () ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อความที่ท่านเห็นสมควร ตามความคิดเห็น หรือทัศนคติของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๐.	ต้องมีการนำเข้าสู่บทเรียนก่อนเริ่มสอน เนื้อเรื่องหรือกิจกรรมศิลปศึกษา				
๐๐.	สอนศิลปศึกษาสอดคล้องแทรกไปในการสอน วิชาอื่น ๆ				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	1. <u>ด้านการเตรียมการสอน</u>				
1.1	วางแผนการสอนศิลปศึกษาโดยยึดแนวและ ข้อเสนอแนะจากแผนการสอนในเอกสาร หลักสูตร				
1.2	วางแผนการสอนให้สัมพันธ์สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตร และจุดประสงค์ เฉพาะของเนื้อหาวิชาศิลปศึกษา				
1.3	ทำบันทึกการสอนล่วงหน้าก่อนสอนทุกครั้ง				
1.4	ปรับแผนการสอนให้กิจกรรมที่สัมพันธ์กับสื่อ วัสดุที่หาได้ภายในท้องถิ่น				
1.5	เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์การสอนศิลปศึกษาให้ สัมพันธ์กับบันทึกการสอน				
1.6	เลือกสื่อวัสดุที่จะใช้ในการทำกิจกรรม ศิลปศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถ ของนักเรียนแต่ละระดับ				
1.7	การเขียนการสอนที่มีการสาธิต ครูต้อง เตรียมหาวัสดุทางการแก้ปัญหาในขณะ สอนจริง				
1.8	บอกให้นักเรียนทราบล่วงหน้าในการเตรียม วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนศิลปศึกษาใน คราวต่อไป				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.9	เตรียมผลงานศิลปะที่จะนำมาใช้เป็น ตัวอย่างประกอบการสอนให้สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่องที่สอน				
1.10	ทอคนหาความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนศิลปศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ				
	2. <u>งานวิจัยสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์</u> <u>การสอน</u>				
2.1	สอนศิลปศึกษาโดยปรับแผนการสอนให้ ความสัมพันธ์กับความต้องการของนักเรียน				
2.2	สอนให้นักเรียนได้แสดงออกทางศิลปะจาก สิ่งที่นักเรียนได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน				
2.3	สอนให้นักเรียนรู้จักใช้วัสดุอย่าง เหมาะสมและประหยัด				
2.4	สอนโดยเน้นกระบวนการทำงานศิลปะ มากกว่าเน้นผลงานศิลปะที่สำเร็จแล้ว				
2.5	การจัดกิจกรรมศิลปะบางอย่างให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มและ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมให้ มากที่สุด				
2.6	<u>ไม่ควรปล่อยให้</u> นักเรียนทำกิจกรรมศิลปะ กันตามลำพังโดยปราศจากการ ควบคุมดูแล				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2.7	ครูไม่ควรสอนศิลปะศึกษาโดยวิธีออกคำสั่งให้นักเรียนทำตาม				
2.8	ครูไม่ควรสอนศิลปะศึกษาในลักษณะที่ทำให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในการแสดงออกทางสร้างสรรค์และวิจารณ์ศิลปะ				
2.9	สอนให้นักเรียนมีโอกาสได้ชมชมและภาคภูมิใจในผลงานศิลปะทั้งของตนเองและของผู้อื่น				
2.10	ครูต้องมีบุคลิกภาพที่แสดงออกซึ่งอารมณ์ที่แจ่มใสร่าเริงและความตั้งใจที่จะสอน				
	3. <u>ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน</u>				
3.1	จัดสภาพห้องเรียนให้มีลักษณะยืดหยุ่นได้และให้นักเรียนสามารถเคลื่อนย้ายในห้องเรียนได้ตามความจำเป็นต่อกิจกรรมศิลปะ				
3.2	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตกแต่งห้องเรียนและร่วมกันดูแลรักษาความสะอาด				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3.3	ให้มีการจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียนในห้องเรียนและจัดเปลี่ยนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ				
3.4	จัดนิทรรศการ เพื่อเสริมการเรียนรู้ การสอนศิลปะศึกษาที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน				
3.5	ครูคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในขณะทำกิจกรรมศิลปะอย่างทั่วถึง				
3.6	ให้นักเรียนได้สังเกตการทำงานศิลปะของเพื่อน ๆ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน				
3.7	ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงออกทางศิลปะ				
3.8	ครูไม่ควรเข้าไปช่วยเหลือชั้นนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหาขณะสร้างสรรค์งานศิลปะ				
3.9	ครูให้ความสนใจและชื่นชมการแสดงออก และกำเริบสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะของนักเรียน				
3.10	ให้นักเรียนมีเสรีภาพในการ เลือกชั้นชม และวิพากษ์วิจารณ์ผลงานศิลปะ				
3.11	ครูคอยดูแลและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในขณะทำงานศิลปะอย่างทั่วถึง				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3.12	ไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์ศิลปะของ นักเรียนในระหว่างที่นักเรียนกำลัง สร้างสรรค์งานศิลปะ				
3.13	ครูของสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดเพื่อให้ นักเรียนมีความกล้าและมีอิสระในการแสดง ออกทางศิลปะ				
3.14	ให้นักเรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมศิลปะ ร่วมกันเป็นกลุ่ม				
3.15	สนับสนุนให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยน ผลงานศิลปะซึ่งกันและกัน				
4. <u>ด้านการวัดผลและการประเมินผล</u>					
4.1	ศิลปศึกษาเน้นการประเมินผลที่ตัวนักเรียน มากกว่าการประเมินผลงานศิลปะ				
4.2	สังเกตความเหมาะสมในการเลือกใช้สื่อ วัสดุกับลักษณะและรูปแบบของงานศิลปะ				
4.3	ประเมินผลการเรียนศิลปศึกษาโดยเน้น ที่กระบวนการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะของ นักเรียนทุกครั้ง				
4.4	สังเกตความสนใจและการแสดงออกทาง ศิลปะทางความถนัดและความสามารถของ นักเรียน				

ข้อ	ข้อความ	ระดับความถี่เห็น			
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4.5	สังเกตการทำงานศิลปะของนักเรียนเพื่อ ประเมินพัฒนาการทางอารมณ์และวิธีการ ถ่ายทอด				
4.6	สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมศิลปะระดับกลุ่มของนักเรียน				
4.7	สังเกตการแสดงออกในทางวิพากษ์ วิจารณ์ผลงานศิลปะและท่าทีขณะรับฟัง ข้อวิพากษ์วิจารณ์				
4.8	สังเกตการให้ความสนใจในการเก็บรักษา ผลงานศิลปะของตนเองและของเพื่อน ๆ				
4.9	ประเมินผลความเป็นผู้มีวินัยที่ดีจาก บุคลิกภาพ การแต่งกาย และข้อใช้ของ นักเรียน				
4.10	ตรวจสอบงานศิลปะของนักเรียนเพื่อประเมิน ความคิดสร้างสรรค์ด้านรูปแบบและการใช้ สื่อวัสดุ				
4.11	ประเมินพัฒนาการด้านจิตใจของนักเรียน โดยสังเกตการแสดงออกซึ่งการชื่นชม ในผลงานศิลปะที่หลากหลาย				
4.12	สังเกตการแสดงออกซึ่งความพลุกพล่าน สนุกสนานในการทำกิจกรรมศิลปะของ นักเรียนเพื่อประเมินการรับรู้สุนทรีภาพ				

1. ปัญหาและอุปสรรค ด้านการเตรียมการสอน มีหรือไม่อย่างไร
 - 1.1 การศึกษาเอกสารหลักสูตร
 - 1.2 การปรับแผนการสอน
 - 1.3 การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์
 - 1.4 การเตรียมการสาธิต
 2. ปัญหาและอุปสรรค ด้านวิธีสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์ มีหรือไม่อย่างไร
 - 2.1 วิธีสอนที่ใช้
 - 2.2 การสาธิตกระบวนการทางศิลปะ
 - 2.3 การให้นักเรียนทำงานศิลปะ
 - 2.4 การใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์การสอน
 3. ปัญหาและอุปสรรค ด้านการควบคุมชั้นและการสร้างบรรยากาศในการสอน มีหรือไม่อย่างไร
 - 3.1 สถานที่เรียน
 - 3.2 การสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน
 - 3.3 การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะโดยอิสระ
 - 3.4 การให้นักเรียนแสดงออกทางศิลปะวิจารณ์
 4. ปัญหาและอุปสรรค ด้านการวัดผลและการประเมินผล มีหรือไม่อย่างไร
 - 4.1 การประเมินผลตามจุดประสงค์
 - 4.2 การประเมินผลโดยการสังเกตการทำงานศิลปะ
 - 4.3 การประเมินผลความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ
 - 4.4 การประเมินผลโดยการตรวจผลงานศิลปะ
 - อื่น ๆ
-
- ความคิดเห็นของท่านจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความเจริญงอกงามทางการศึกษาของชาติต่อไป

(จบแบบสอบถามเพียงเท่านั้น)

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	$\bar{x}$	S.D.
2.8	3.500	0.609
2.9	3.608	0.510
2.10	3.608	0.491
รวม	3.391	0.337
3.		
3.1	3.471	0.558
3.2	3.647	0.480
3.3	3.373	0.486
3.4	3.333	0.474
3.5	3.304	0.523
3.6	3.363	0.523
3.7	3.461	0.539
3.8	2.735	0.744
3.9	3.412	0.551
3.10	3.402	0.550
3.11	3.265	0.544
3.12	3.245	0.620
3.13	3.431	0.517
3.14	3.382	0.598
3.15	3.275	0.470
รวม	3.340	0.344

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	$\bar{X}$	S.D.
4.		
4.1	2.618	0.758
4.2	3.176	0.475
4.3	3.118	0.602
4.4	3.353	0.557
4.5	3.265	0.506
4.6	3.245	0.496
4.7	3.157	0.461
4.8	3.186	0.502
4.9	2.706	0.739
4.10	3.147	0.570
4.11	3.088	0.599
4.12	3.176	0.515
4.13	3.304	0.503
4.14	3.255	0.624
4.15	2.686	0.796
รวม	3.099	0.338
รวมทั้งสิ้น	3.295	0.276

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	มีวุฒิทางศิลปะ		ไม่มีวุฒิทางศิลปะ		t-test	df
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
2.6	2.714	0.726	3.170	0.647	-2.214	16.453
2.7	3.357	0.745	3.409	0.580	-0.249	15.607
2.8	3.429	0.852	3.511	0.567	-0.352	14.888
2.9	3.643	0.633	3.602	0.492	0.229	15.597
2.10	3.571	0.514	3.614	0.490	-0.287	16.980
รวม	3.357	0.287	3.397	0.346	-0.463	19.524
3.						
3.1	3.429	0.514	3.477	0.567	-0.325	18.424
3.2	3.500	0.519	3.670	0.473	-1.155	16.617
3.3	3.429	0.514	3.364	0.484	0.445	16.880
3.4	3.357	0.497	3.330	0.473	0.194	16.955
3.5	3.143	0.535	3.330	0.519	-1.219	17.136
3.6	3.429	0.514	3.352	0.526	0.515	17.630
3.7	3.357	0.497	3.477	0.546	-0.828	18.369
3.8	3.643	0.842	2.750	0.731	-0.450	16.271
3.9	3.286	0.611	3.432	0.542	-0.843	16.422
3.10	3.429	0.514	3.398	0.558	0.206	18.244
3.11	2.929	0.730	3.318	0.492	-1.928	14.938
3.12	3.143	0.535	3.261	0.634	-0.750	19.329

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	มีวุฒิทางศิลปะ		ไม่มีวุฒิทางศิลปะ		t-test	df
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3.13	3.357	0.497	3.443	0.522	-0.597	17.878
3.14	3.143	0.663	3.420	0.582	-1.479	16.343
3.15	3.357	0.497	3.261	0.467	0.675	16.858
รวม	3.262	0.329	3.352	0.346	-0.947	17.904
4.						
4.1	2.429	0.938	2.648	0.728	-0.835	15.590
4.2	3.143	0.535	3.182	0.468	-0.257	16.334
4.3	3.071	0.475	3.125	0.622	-0.374	20.833
4.4	3.357	0.497	3.352	0.568	0.033	18.839
4.5	3.071	0.475	3.295	0.506	-1.625	18.048
4.6	2.929	0.475	3.295	0.483	-2.680	17.570
4.7	3.071	0.267	3.170	0.485	-1.123	28.982
4.8	3.214	0.579	3.182	0.492	0.199	16.132
4.9	2.786	0.802	2.693	0.733	0.406	16.641
4.10	3.071	0.616	3.159	0.565	-0.500	16.671
4.11	3.214	0.579	3.068	0.603	0.872	17.789
4.12	3.214	0.426	3.170	0.530	0.345	20.018
4.13	3.286	0.469	3.307	0.511	-0.154	18.231
4.14	2.071	0.829	3.284	0.586	-0.924	15.138
4.15	2.857	0.864	2.659	0.786	0.806	16.603
รวม	3.052	0.335	3.106	0.339	-0.556	17.522
รวมทั้งสิ้น	3.246	0.273	3.303	0.277	-0.725	17.540

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	อายุราชการ 1-10 ปี		อายุราชการ 10 ปีขึ้นไป		t-test	df
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
2.6	3.222	0.681	3.045	0.666	1.263	70.737
2.7	3.556	0.504	3.318	0.636	2.067	86.939
2.8	3.667	0.535	3.409	0.632	2.178	82.793
2.9	3.722	0.454	3.545	0.532	1.767	82.131
2.10	3.694	0.467	3.561	0.500	1.348	76.365
รวม	3.489	0.335	3.338	0.329	2.188	70.880
3.						
3.1	3.556	0.504	3.424	0.583	1.188	81.437
3.2	3.778	0.422	3.576	0.498	2.166	82.737
3.3	3.472	0.506	3.318	0.469	1.506	67.512
3.4	3.417	0.500	3.288	0.456	1.282	66.612
3.5	3.444	0.504	3.227	0.520	2.056	74.042
3.6	3.444	0.558	3.318	0.501	1.132	65.734
3.7	3.500	0.561	3.439	0.530	0.532	68.656
3.8	2.778	0.898	2.712	0.651	0.387	55.476
3.9	3.583	0.500	3.318	0.559	2.453	79.187
3.10	3.583	0.500	3.303	0.554	2.603	78.576
3.11	3.306	0.666	3.242	0.466	0.504	53.982

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	อายุราชการ 1-10 ปี		อายุราชการ 10 ปีขึ้นไป		t-test	df
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3.12	3.306	0.668	3.212	0.595	0.701	65.251
3.13	3.500	0.507	3.394	0.523	0.999	73.947
3.14	3.528	0.560	3.303	0.607	0.880	77.167
3.15	3.278	0.513	3.273	0.449	0.050	64.254
รวม	3.431	0.343	3.290	0.337	2.006	70.980
4.						
4.1	2.667	0.862	2.591	0.701	0.452	60.578
4.2	3.194	0.467	3.167	0.483	0.284	74.145
4.3	3.222	0.591	3.061	0.605	1.309	73.476
4.4	3.444	0.504	3.303	0.581	1.282	81.169
4.5	3.389	0.549	3.197	0.471	1.771	63.274
4.6	3.389	0.549	3.167	0.450	2.077	60.939
4.7	3.167	0.507	3.152	0.438	0.151	63.642
4.8	3.194	0.624	3.182	0.426	0.108	53.226
4.9	2.639	0.762	2.742	0.730	0.666	69.453
4.10	3.139	0.543	3.152	0.588	0.109	77.167
4.11	3.028	0.696	3.121	0.541	0.698	58.436
4.12	3.250	0.604	3.136	0.460	0.984	57.609

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	อายุราชการ 1-10 ปี		อายุราชการ 10 ปีขึ้นไป		t-test	df
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4.13	3.333	0.478	3.288	0.519	0.445	77.307
4.14	3.500	0.561	3.121	0.621	3.139	78.529
4.15	2.778	0.898	2.636	0.737	0.808	60.987
รวม	3.156	0.350	3.068	0.329	1.237	68.316
รวมทั้งสิ้น	3.367	0.278	3.255	0.268	1.964	69.828